اولین و یگانه روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.Madandaily.com

دوشنبه ۱۸ مهر ۱۴۰۱ • ۱۳ ربیع‌الاول ۱۴۴۴ • ۱۰ اکتبر ۲۰۲۲ • سال پنجم • شماره ۹۳۴ • ۸صفحه • قیمت ۳۰۰۰ تومان

سرآغاز خلق رکوردهای جدید در فولاد مبارکه

برای بسیاری از صنایع کشور، تابستان سال ۱۴۰۱ از نظر محدودیت مصرف برق و برخی منابع انرژی دیگر چالش‌های خاص خود را به همراه داشت. اگرچه گروه فولاد مبارکه نیز از این قاعده مستثنا نبوده است، اما با نگاه هوشمندانه مدیریت و همت بلند کارکنان تولید و تعمیرات شرکت، انجام عملیات تعمیرات برنامه‌ریزی شده سالانه و اساسی (شات‌دان‌های) بخش‌های...

۴

جایگاه مغفول معادن در رشد اقتصادی

فرسودگی ماشین‌آلات معدنکاوی، اجرا نشدن قوانین زیست‌محیطی، اعطای بی‌ضابطه معدن به اشخاص غیرمتخصص، فقدان اکتشافات سیستماتک و نبود بانک اطلاعاتی اکتشافی طی سال‌های گذشته علاوه‌بر ایجاد سوءاستفاده مالی و رانت از معادن، سهم این منابع خدادادی در رشد اقتصادی مازندران را هم مبهم کرده است.ایران یک درصد جمعیت جهان...

۶

تبعات فاصله دستمزد کارگران با هزینه‌ها بررسی شد

خاموشی چراغ تولید

۳

عکس: روزگار معدن

سرمقاله

صنایع کشش تورم را ندارند

غلامرضا خلیقی
مدیرعامل شرکت
فولاد غرب آسیا

اقتصاد کشور در طول سال‌های اخیر با تورم فزاینده و قابل‌توجهی روبه‌رو شده است. روند رو به رشد تورم در گزارشات منتشرشده از سوی مرکز ملی آمار ایران قابل رصد است. البته در برخی ماه‌ها از شیب تورم کاسته می‌شود، با این وجود، همچنان شاهد صعود قیمت‌ها هستیم. روند رو به رشد تورم آسیب‌هایی را به تولیدکنندگان تحمیل می‌کنند. این روند به منزله افزایش هزینه‌های تولید است، با این وجود، بازار کشش تحمل چنین تورمی را ندارد. تورم به‌ویژه در نرخ‌های بالا به‌طور مستقیم و غیرمستقیم هزینه‌های بسیاری را به عملکرد صنایع تحمیل می‌کند. در همین حال به کاهش سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های تولیدی و درنتیجه کاهش رشد اقتصادی منجر می‌شود. اقتصاد ما در سال‌های اخیر با تورم قابل‌توجهی روبه‌رو بوده تا جایی‌که در ماه‌های گذشته شاهد رکوردزنی‌های تورمی بوده‌ایم. پیش‌بینی می‌شود این روند رو به رشد تورم در ماه‌های آینده نیز ادامه یابد. بخشی از فشار ناشی از افزایش هزینه تمام‌شده تولید به خریدار یا مصرف‌کننده منتقل می‌شود. بخش دیگر آن به سهامداران یا سرمایه‌گذاران منتقل می‌شود. خریداران تا حدی از پس افزایش قیمت‌ها برمی‌آیند و در ادامه فروش آن محصول به‌دنبال کاهش تقاضا برای خرید آن، کاهش خواهد یافت. درواقع بازار نسبت به خرید آن محصول مقاومت می‌کنند. این‌گونه چالش‌ها در درجه نخست بر عملکرد تولیدکنندگان محصولات نهایی آشکار می‌شود.

ادامه در صفحه ۲

یادداشت

قانون کار قانونی آمره است

۳

تیتر روز

سبد معیشت کارگران آب رفت

روند رو به رشد تورم در سال‌های اخیر به چالشی جدی در زندگی کارگران، مزدبگیران و به‌ویژه دهک‌های پایین جامعه بدل شده است. در چنین شرایطی، هر ازگاهی آمار و ارقامی مبنی بر کنترل رشد تورم منتشر می‌شود؛ اخباری که با واقعیت زندگی مردم همخوانی ندارد و به اعتراض کارگران منتهی می‌شود. میزان سبد معیشت برای یک خانواده ۳ نفری از حدود ۹ میلیون تومان در ابتدای امسال به بیش از ۱۷ میلیون تومان در نیمه شهریور افزایش یافته است. این رشد قابل‌توجه از روند صعودی تورم نشأت می‌گیرد. افزایش هزینه‌های زندگی مردم در شرایطی که حقوق تنها یک‌بار در ابتدای سال، افزایش می‌یابد، هزینه مضاعفی را به مردم تحمیل می‌کند. برای به حداقل رساندن فشار معیشتی به زندگی مردم، اصلاح قوانین و رویکردهای قانونی در این بخش ضروری به‌نظر می‌رسد. به‌عنوان مثال می‌توان با تغییر و افزایش چندباره حقوق و دستمزد در طول یک سال، مانع وارد آمدن فشار بیشتر به زندگی کارگران شد. بدون تردید چنانچه تشکل‌های کارگری از توان کافی برای حمایت از حقوق کارگران...

۷

روزگار معدن

اخبار

۲ دوشنبه
● ۱۸ مهر ۱۴۰۱
● ۱۳ ربیع‌الاول ۱۴۴۴
● ۱۰ اکتبر ۲۰۲۲
● سال پنجم ● شماره ۹۳۴

سرمقاله

صنایع کشش تورم را ندارند

ادامه از صفحه اول

درنتیجه تولیدکننده ناچار است به سبب افت تقاضا در بازار از تیراژ تولید خود بکاهد؛ یعنی اثرات منفی تورمی در یک چرخه میان تولیدکننده، مصرف‌کننده و سرمایه‌گذار ادامه می‌یابد. درنتیجه باید منتظر رکود تورمی باشیم که عملا چرخ صنایع را از کار خواهد انداخت.

با توجه به شرایط توصیف‌شده از اقتصاد و صنعت کشور، در آینده نزدیک باید منتظر رکودتورمی در اقتصاد باشیم. بدون تردید ورود این شرایط تورمی به رکود به منزله تحمیل خسارت‌های قابل‌توجه به صنعت و فعالیت‌های تولیدی خواهد بود. همزمان از میزان سرمایه‌گذاری و توسعه در این بخش کاسته خواهد شد. با توجه به چالش‌های ناگزیر اقتصادی از سیاست‌گذاران انتظار می‌رود با اجرای سیاست‌های حمایتی، عملکرد صنایع را تسهیل کند.

تداوم تورم یادشده در بلندمدت حتی به تعدیل نیروی انسانی از سوی صنایع و تولیدکنندگان منتهی می‌شود. در همین حال، از میزان سرمایه‌گذاری در کشور به‌دلیل شرایط اقتصادی کاسته خواهد شد؛ بنابراین می‌توان این‌طور نتیجه گرفت که آثار منفی ناشی از تورم در اقتصاد جدی و دنباله‌دار است.

دولت نیز یکی از ذی‌نفعان بخش تولید است. مالیات از تولید یکی از درآمدهای مهم دولت به‌شمار می‌رود، اما با از رونق افتادن تولید و کاهش سودآوری صنایع تحت‌تاثیر شرایط تورمی، درآمدهای مالیاتی دولت نیز محدود خواهد شد؛ یعنی این زنجیره ضرر ناشی از رکودتورمی ادامه‌دار است.

در این میان، صنعت فولاد به‌عنوان یکی از صنایع مادر و پیشران کشور، از تیررس این شرایط مصون نخواهد بود. تولید این فلز استراتژیک در ایران بر پایه بهره‌مندی از ذخایر انرژی و معدنی شکل گرفته و توسعه یافته است. توسعه فولادسازی در کشور ما با هدف صادرات و فروش بخشی از محصولات تولید شده در این زنجیره به بازارهای صادراتی انجام شده؛ بنابراین ظرفیت‌سازی انجام‌شده در این صنعت به مراتب بیش از نیاز بازار داخل برآورد می‌شود.

حال چنانچه رکودتورمی بر اقتصاد کشور سایه بیندازد، از میزان مصرف فولاد در کشور کاسته خواهد شد. کما اینکه در طول سال‌های اخیر نیز سرانه مصرف فولاد در کشور به مراتب کمتر از متوسط جهانی آن است؛ درنتیجه فولادسازان ناچار خواهند بود برای تداوم تولید، بخش بیشتری از محصولات خود را در بازارهای صادراتی به فروش برسانند.

اما این راهکار نیز نتیجه‌بخش نخواهد بود، چراکه به‌دلیل افزایش هزینه تولید، فروش این محصولات در بازار رقابت جهانی به‌صرفه نیست. با توجه به موارد یادشده باید این‌طور اذعان کرد که درنتیجه شرایط یادشده، تولید و توسعه از مسیر اصلی خود منحرف خواهد شد.

قطار تولید در آستانه توقف

عکس: روزگار معدن

گروه معدن

مدیر کارگاه ریخته‌گری منصوری گفت: دولت می‌تواند با گسترش حمایت از تولیدکنندگان داخلی، شرایطی را فراهم آورد که هم سودآوری در داخل کشور بیشتر شود و هم نرخ اشتغال افزایش یابد تا شرکت‌های فعال همزمان با رونق تولید به جای یک شیفت، طی دو یا سه شیفت کاری فعالیت داشته باشند و امیدوار به ادامه فعالیت خود باقی بمانند.

علامه منصوری در گفت‌وگو با فلزات آنلاین بیان کرد: وضعیت تولید در ۷ ماه گذشته بسیار ناامیدکننده بوده است و کمبود نقدینگی و نوسانات نرخ مواد اولیه، سبب شده است تولیدکنندگان با چالش‌های جدی روبه‌رو شوند؛ چراکه ممکن است هزینه تامین مواد اولیه از محصولات نهایی نیز بیشتر شود و تولیدکنندگان در چنین شرایطی ناچار هستند تولیدات خود را با ضرر به فروش برسانند. در واقع همین مسئله باعث سردرگمی تولیدکنندگان در فروش محصولات تولیدی شده است.

وی افزود: انحصار در بازار آلومینیوم باعث شده است نرخ این فلز بیشتر متاثر از نوسانات داخلی باشد؛ چراکه بازار محصولات آلومینیومی در دست یکسری افراد با سرمایه در گردش هنگفت است و آنها با خرید و دپو کردن این محصولات در انبارهای واحدهای تولیدی، باعث افزایش یا کاهش نرخ تولیدات آلومینیومی در سطح بازار می‌شوند و توان رقابت را از سایر تولیدکنندگان ربوده‌اند.

مدیر کارگاه ریخته‌گری منصوری در خصوص تامین ماده اولیه، عنوان کرد: ماده اولیه مورد استفاده در این مجموعه بیشتر ضایعات آلومینیومی است؛ هرچند که ما ترجیح می‌دهیم به منظور افزایش کیفیت محصولات تولیدی از شمش استفاده کنیم اما متاسفانه انحصار در بورس کالای ایران نیز وجود دارد و تقریبا تمام شمش عرضه شده در این تالار صنعتی، توسط تولیدکنندگان بزرگ شمش آلومینومی خریداری می‌شود. در ادامه با شوک روانی ناشی از کمبود ماده اولیه، شمش آلومینیوم با قیمتی بالاتر از نرخ تعیین شده در بازار آزاد به فروش می‌رسد و در همین راستا، بسیاری از تولیدکنندگان قادر به تامین نقدینگی لازم برای تامین ماده اولیه خود نیستند.

منصوری در ارتباط با نحوه فروش شمش در بورس کالای ایران به خبرنگار «فلزات آنلاین» گفت: اگر دولت سهم مشخصی برای تولیدکنندگانی که پروانه بهره‌برداری با میزان ظرفیت تولید مشخص دارند، در نظر بگیرد و به هر مجموعه اجازه خرید شمش بیشتر از مقدار تعیین شده در بورس کالا را ندهد، این انحصارگرایی از بین خواهد رفت و بازار با ثبات نسبی روبه‌رو خواهد شد اما متاسفانه عدم حمایت دولت در این زمینه سبب شده است واحدهای تولیدی کوچک بسیاری مجبور به تعطیلی و توقف تولید خود شوند و تعدادی هم در آستانه ورشکستگی قرار دارند.

▣ چالش‌های پیش‌روی صادرکنندگان

وی تصریح کرد: وضعیت اقتصادی عموم مردم در جامعه باعث شده است نرخ کمتر را به کیفیت بیشتر ترجیح دهند و همین مسئله سبب شده است تولیدکنندگان محصولات با کیفیت کمتری را تولید کنند. اگرچه این تولیدات نرخ بالایی ندارند اما طول عمر مصرف مناسب نیز برخوردار نیستند و خریداران را در چرخه خرید مداوم قرار می‌دهند. خوشبختانه با توجه به اینکه محصول تولیدی کارگاه ما، کرکره برقی است و نیاز بازار، کرکره‌های با نرخ مناسب است، ما مشتریان دائمی خود را داریم و همواره تقاضا برای محصولات مجموعه ما وجود دارد.

مدیر کارگاه ریخته‌گری منصوری با اشاره به چالش‌های پیش روی صادرکنندگان محصولات آلومینیومی، اذعان کرد: در گذشته محصولات ما به کشور عمان صادر می‌شد و در ابتدای امسال نیز به عراق صادرات داشتیم اما درحال‌حاضر با توجه به وجود واسطه‌ها و عدم خرید مشتریان خارجی، فعالیتی در این حوزه نداریم. در همین راستا، جلسات متعددی در بخش‌های مرتبط به منظور حمایت از تولیدکنندگان داخلی طی سالیان اخیر تشکیل شد و این بخش‌ها در نظر داشتند ضمن تسهیل صادرات بین ایران و عراق، شرایطی را ایجاد کنند که خریدار عراقی، بازپرداخت پول محصولات خریداری شده را تضمین کند اما در نهایت موفقیت به اجرای آن نشدند و این مسئله به ورشکستگی چند شرکت تولیدی که اجناس خود را به عراق صادر کرده بودند و موفق به دریافت پول خود نشده بودند، منجر شد. این واحدها در ادامه از رسالت خود دورتر شدند و به جای حمایت از تولیدکنندگان داخلی، نقش واسطه‌گر را برعهده گرفتند و اجناس ارزان‌قیمت واحدهای تولیدی را خریداری می‌کردند تا صادرات به صورت مستقیم صورت پذیرد. متاسفانه این بخش‌ها مانع ارتباط مستقیم خریداران خارجی با تولیدکنندگان داخلی شده‌اند و امیدوار هستیم مشکلات موجود در ادامه این مسیر رفع شود.

▣ ضرورت افزایش حمایت از بخش خصوصی

منصوری در خصوص حمایت دولت از بخش خصوصی، تاکید کرد کرد: عدم حمایت دولت از تولید باعث شده است این بخش به مشابه قطار شکسته‌ای شود که به کندی حرکت می‌کند و هر لحظه بیم توقف آن وجود دارد. دولت می‌تواند با حمایت خود از تولیدکنندگان داخلی، شرایطی را فراهم آورد که هم سودآوری در داخل کشور بیشتر شود و هم نرخ اشتغال افزایش یابد تا شرکت‌ها همزمان با رونق تولید به جای یک شیفت، طی ۲ یا ۳ شیفت کاری فعالیت داشته باشند. همچنین ساعات کار می‌تواند از هشت ساعت به ۱۲ ساعت طی روز اضافه شود تا حقوق دریافتی نیروی انسانی افزایش پیدا کند و جامعه کارگری بتوانند از عهده هزینه‌های معیشتی خود برآیند؛ چراکه دستمزد فعلی، کفاف هزینه‌های بسیاری از کارگران را نمی‌دهد. باید توجه داشت که توسعه اشتغال، سبب کاهش بزهکاری‌های اجتماعی و ایجاد امنیت در سطح جامعه خواهد شد.

وی در همین راستا خاطرنشان کرد: متاسفانه تامین زیرساخت‌های لازم واحدهای کوچک تولیدی در شهرک‌های صنعتی، به سختی صورت می‌پذیرد و سازمان‌های مربوطه نه تنها حامی تولیدکنندگان نیستند بلکه با سنگ‌اندازی بر سر راه تولیدکنندگان، باعث کاهش انگیزه در افراد می‌شوند. رفتار سازمان امور مالیاتی کشور نیز با تولیدکنندگان مناسب نیست و تنها به دنبال افزایش مالیات و اخذ به موقع آن از واحدهای تولیدی هستند. افزایش نرخ حامل‌های انرژی و صدور قبض‌های هنگفت که دست تولیدکنندگان را در افزایش یا کاهش تعیین نرخ فروش می‌بندد نیز سبب شده است، آنها با چالش تعیین نرخ پایدار به مصرف‌کنندگان روبه‌رو شوند.

مدیر کارگاه ریخته گری منصوری همچنین از قطعی برق طی ساعات کاری انتقاد کرد و گفت: اگر برنامه‌ریزی کارشناسانه‌ای در این زمینه وجود داشت، قطعی قطعی برق در زمان تولید انجام نمی‌شد؛ نکته جالب اینکه بیشتر شرکت‌ها روز جمعه را به عنوان روز کاری قرار داده‌اند و عملا تفاوتی در میزان مصرف برق به وجود نیامده است بلکه تنها باعث ایجاد بی‌نظمی در شرکت‌ها و عدم حضور کارگران در کنار خانواده در روز پایانی هفته شده است.

▣ هزینه فولاد بی‌کیفیت چینی بردوش تولید کنندگان

منصوری واردات قالب‌های فولادی بی‌کیفیت چینی را از عمده مشکلات صنعت آلومینیوم دانست و اظهار کرد: قالب‌های فولادی که از کشور چین وارد می‌شود، بسیار بی‌کیفیت و نامرغوب است و گاهی در کمتر از چند روز هنگام انجام کار می‌شکند. هزینه این قالبها بین ۱۰ تا ۱۵ میلیون تومان است و این مسئله برای مجموعه‌ای مانند ما که بیش از ۱۰قالب طی یک ماه استفاده می‌کنیم، ضررهای جبران‌ناپذیری به بار می‌آورد و نمی‌توانیم تمام هزینه‌های مورد نیاز را تامین کنیم.

وی تولیدکنندگان پروفیل آلومینیومی را در استفاده از تکنولوژی روز دنیا بسیار عقب دانست وگفت: بیشتر شرکت‌های داخلی همچنان در حال استفاده از تکنولوزی اکستروژن هستند که در سال ۱۳۵۴ وارد کشور شده و هیچ پیشرفت چشمگیری از آن زمان به بعد صورت نپذیرفته است؛ چراکه درحال‌حاضر واحدهای تولیدی هم با کمبود سرمایه روبه‌رو هستند و هم به دلیل نبود بازار مناسب فروش و کاهش انگیزه برای ادامه فعالیت، تمایلی برای ارتقای تکنولوژی خود ندارند.

این تولیدکننده پروفیل آلومینیومی افزایش دستمزد کارگران را عامل افزایش فشار بر کارفرمایان عنوان کرد و افزود: دولت به دنبال آن است تا با افزایش دستمزد و فشار بر کارفرمایان، شرایط تولید را بهبود ببخشد اما به جای حمایت از تولیدکنندگان که باید در اولویت برنامه‌های هر دولتی باشد، آنها را در تنگنای اقتصادی بیشتری قرار داده است.

در واقع دولت باید بزرگ‌ترین مشوق تولیدکنندگان باشد و حتی اگر تقاضا در سطح بازار کاهش یافت، مسئولیت خرید محصولات تولیدی را برعهده بگیرد تا چرخ تولید از کار نیفتد؛ همان طور که در کشورهای پیشرفته، برنامه دولت‌ها بر همین روال است زیرا پیشرفت صنعت، توسعه کشور را به همراه دارد و باعث ایجاد اشتغال و ارزآوری بیشتر به کشور خواهد شد اما متاسفانه درحال‌حاضر نه تولیدکنندگان و نه نیروی انسانی از شرایط فعلی راضی نیستند؛ چراکه میزان سودآوری واحدهاس تولیدس درخور توجه نیست و نیروهای انسانی نیز از وضعیت معیشت و درآمد خود ناراضی هستند و به دنبال آن، روی به مهاجرت خواهند آورد.

احیای برجام محرک ارتقای کیفیت صنعت فولاد

یک فعال حوزه فولاد با بیان اینکه در صورت احیای برجام، صادرات محصولات فولادی در شرایط بهتری قرار می‌گیرد، گفت: درحال‌حاضر، تجار و تولیدکنندگان داخلی، بیش از ۱۰ درصد به بازرگانان بین‌المللی تخفیف می‌دهند که این نرخ بیشتر از هزینه‌های جهانی است. علی محمدزمانی در گفت‌وگو با فولادبان به تاثیر احیای برجام در بهبود روند زنجیره محصولات فولادی اشاره کرد و اظهارکرد: بازار مصرف فولاد به دو بخش تقسیم می‌شود که یک قسمت آن، مصرف داخلی است و درحال‌حاضر، مصرف داخلی این محصولات در شرایط متعادلی قرار دارد. وی ضمن تاکید بر اینکه در صورت احیای برجام، حتما شرایط بهتری در صادرات محصولات فولادی رخ خواهد داد تصریح کرد: یکی از مشکلاتی که بر سر راه صادرات محصولات فولادی قرار دارد، عدم دسترسی راحت تجار و تولیدکنندگان فولادی به اعتبار اسنادی LC است. همچنین تاجرهای محدودی در بازارهای جهانی با فعالان کشور ما در این حوزه همکاری می‌کنند. البته لازم به ذکر است که مبالغ نیز باید به صورت پرداخت می‌شود. در همین راستا، تجار جهانی برای این پرداخت‌ها، ۱۰ درصد بیشتر از هزینه‌های جهانی تخفیف می‌گیرند. این کارشناس صنعت فولاد ادامه داد: تحمیل هزینه‌ها، صرفا به دلیل تحریم‌های بانکی و محدودیت‌های برجامی پیش آمده است که امیدواریم با تلاش دولت و احیای برجام، نرخ این محصولات صادراتی به قیمت‌های جهانی نزدیک شود و ارزش بهتری در بازارهای بین‌المللی کسب کند. این عضو هیات مدیره صبا فولاد خلیج فارس درباره معضلاتی که کیفیت پایین محصولات فولادی برای عرضه در بازارهای جهانی به وجود می‌آورد هشدار داد و گفت: به دلیل اینکه محصولات فولادی را به ۱۰ درصد زیر قیمت‌های جهانی عرضه می‌کنیم، تقاضاکنندگان نیز به کیفیت تولیدات صنعت کشور ما توجه نمی‌کنند. با وجود این شرایط، امکان عدم قبول بخش زیادی از محصولات فولادی ما توسط بازرسان جهانی وجود دارد. در این صورت، مقدار صادرات محصولات فولادی محدود می‌شود.

۳ چالش عمده پیش‌روی احیای معادن کوچک مقیاس

یک کارشناس حوزه معدن گفت: واگذاری اشتباه، ضعف اکتشاف و تامین مالی سه چالش عمده پیش‌روی احیای معادن کوچک مقیاس است.

به گزارش بازار، احد علیخانی افزود: معادن کوچک مقیاس حدود ۹۸.۳ درصد از معادن کشور را به خود اختصاص داده‌اند و سهم ۸۵ درصدی از اشتغال معادن را نیز دارند، اما واگذاری اشتباه این معادن به افرادی که توان مالی یا فنی مناسبی ندارند، موجب شده عملیات معدنکاری در این معادن به درستی صورت نگیرد.

وی با اشاره به دیگر چالش‌های معادن کوچک مقیاس براساس بررسی‌ها و تحقیقات صورت گرفته، گفت: بررسی‌های انجام شده در حوزه

معادن نشان می‌دهد مهم‌ترین چالش‌هایی که در این حوزه وجود دارد به ترتیب در حوزه‌های تامین منابع مالی، زیرساخت، فرآوری مواد معدنی، اکتشاف، هماهنگی فروش، تامین تجهیزات، دریافت تسهیلات، نیروی انسانی، منابع طبیعی، محیط‌زیست و معارضین محلی است، که اگر این چالش‌ها برطرف و معادن کوچک مقیاس توانمند شوند به راحتی می‌توان این معادن را توسعه داد.

علیخانی با بیان اینکه نداشتن برنامه برای فرآوری مناسب مواد معدنی باعث شده تا از ظرفیت معادن به درستی استفاده نشود، ادامه داد: به طور نمونه، استان کرمان حدود ۳۷ درصد تولیدات معدنی کشور را به خود اختصاص داده است و پنج معدن در مقیاس جهانی دارد که این پنج معدن حدود ۹۵ درصد تولیدات را به خود اختصاص داده‌اند.

همچنین ۲ هزار معدن کوچک مقیاس در این استان قرار دارد که تنها ۵ درصد مواد معدنی استان را تولید می‌کنند و بخش خصوصی واقعی آنها را اداره می‌کند و از آنجا امکان راه‌اندازی کارخانه برای عملیات فرآوری هر یک از این معادن به صورت جداگانه وجود ندارد که موجب بلااستفاده ماندن ظرفیت این معادن شده است.

این کارشناس معدنی با بیان اینکه توانمندسازی و متمرکز شدن عملیات فرآوری در محدوده‌های معدنی مشابه در یک واحد فرآوری، می‌تواند نقش موثری در راه‌اندازی معادن غیرفعال داشته باشد، افزود: به دلیل حجم ذخایر و تولید پایین، امکان ایجاد واحد فرآوری مواد معدنی به صورت جداگانه برای بسیاری از معادن متروکه‌ای که در اختیار دولت قرار دارد، وجود ندارد؛ اما اگر معادن غیرفعالی که در یک منطقه جغرافیایی قرار دارند، از طریق مزایده در اختیار یک شرکت بزرگ و دارای صلاحیت فنی و مالی قرار گیرند، عملیات اکتشاف گسترده می‌شود و به راحتی می‌توان این معادن را احیا کرد.

وی با اشاره به فرآیند زمان بر واگذاری معادن در کشور گفت: واگذاری معدن در کشور به دلیل مشکلات ثبت محدوده معدنی، مسائل زیست‌محیطی و میراث‌فرهنگی بسیار سخت است، اما وقتی یک محدوده واگذار می‌شود، هیچ نظارتی بر عملیات اکتشاف و استخراج از آن معدن وجود ندارد؛ به همین دلیل با وجود پراکندگی گسترده و تعدد ثبت محدوده‌های معدنی در کشور، در خوشبینانه‌ترین حالت تنها ۸ درصد عملیات اکتشاف معدنی در محدوده‌های معدنی به ثبت رسیده است.

علیخانی با بیان اینکه پاشنه آشیل معدن کاری در کشور اکتشاف و پاشنه آشیل اشتغال و درآمد فوری نیز در معادن کوچک مقیاس است، گفت: برای رفع مشکلات و چالش‌های معدنکاری به خصوص در حوزه اکتشاف نخستین اقدام، تقویت سازمان زمین‌شناسی معدنی است تا استانداردهای مشخصی را برای اکتشاف فعالیت‌های معدنی تعریف کند و اگر بخش خصوصی وارد این عرصه می‌شود با رعایت استانداردها و نظارت دستگاه‌های مربوطه عملیات اکتشاف را متناسب با ظرفیت معادن انجام دهد.

بررسی جوانب ساخت کارخانه فولاد در کاشان

سرمایه‌گذاری و رشد صنعت در کشور، اقتصادی و منطقی به نظر می‌آید؛ مشروط بر اینکه محل احداث، فرآیند تولید، تامین منابع طبیعی، انرژی و مدیریت پروژه صحیح انتخاب شده باشد. احداث کارخانه فولاد درآران و بیدگل جزء سرمایه‌ای آب بر در منطقه‌ای خشک محسوب می‌شود و حال این سوال مطرح است که دلیل استقرار صنایع آب بر در منطقه بی‌آب چیست؟

به گزارش فولادبان، کارخانه‌های فولادسازی نیاز به آب بسیاری دارند و به‌همین دلیل بدیهی‌ترین اصل در خصوص مکان‌یابی این قبیل کارخانه‌ها احداث در نقاطی است که آب فراوان وجود دارد.

نمونه‌های متعددی از پیامدهای مخرب مکان‌یابی غلط صنایع فولاد در ایران وجود دارد؛ کارخانه‌های فولاد اصفهان آیینه تمام نمای عبرت برای مکان‌یابی صنایع ایران است؛ کارخانه‌هایی که مصرف آب فراوان دارند به جای اینکه در کنار دریا احداث شوند در منطقه‌ای کم آب و خشک همچون اصفهان احداث شده‌اند و حال بعد از گذشت چندین سال از احداث آنها مشخص شده است که اصفهان مکان مناسبی برای فولادسازی نیست. گفته می‌شود کارخانجات فولادسازی اصفهان از اصلی‌ترین دلایل خشک شدن زاینده‌رود هستند؛ به دلیل مصرف بالای آب در کارخانه‌های فولادسازی اصفهان بخش عمده‌ای از آب زاینده‌رود در این کارخانه‌ها مصرف می‌شود. تاسیس کارخانجات فولاد در کاشان نیز چنین پیامد اسفناکی برای منطقه خواهد داشت.

در این راستا و در جهت شفاف‌سازی چگونگی ساخت یا عدم تاسیس کارخانجات فولاد در آران و بیدگل فرماندار آران و بیدگل گفت: شورایی برای بررسی جوانب مختلف احداث صنعت فولاد و بخش ذوب‌آهن در آران و بیدگل تشکیل شده است.

علی‌اکبر رضایی، فرماندار آران و بیدگل با اشاره به دغدغه برخی از فعالان محیط‌زیست و مردم در مورد صنعت فولاد و احداث ذوب‌آهن در آران و بیدگل اظهار کرد: برای این موضوع و با توجه به حساسیت‌های موجود شورایی تشکیل شده است. وی با بیان اینکه برخی گمانه زنی کرده‌اند صحبت با منتقدین یکطرفه بوده و بدون حضور مدیران فولاد انجام شده است، تصریح کرد: دیگر جنبه‌های مربوط به صنعت فولاد اعضای این شورا در جلساتی به این موضوع پرداخته‌اند. فرماندار آران و بیدگل با اشاره به اینکه در قالب این جلسات نقشه راه برای این موضوع تدوین شده است، تصریح کرد: یک جلسه هم با مدیران و مسئولان شرکت فولاد آران و بیدگل با حضور منتقدین این طرح برگزار و صحبت‌های طرفین شنیده شده است.

وی با اشاره به اینکه برخی گمانه زنی کرده‌اند صحبت با منتقدین یکطرفه بوده و بدون حضور مدیران فولاد انجام شده است، تصریح کرد:

این موضوع محلی از اعراب ندارد و ما تمام صحبت‌های مدیران فولاد و منتقدین را شنیده و درحال بررسی این موضوع هستیم.

تبعات فاصله دستمزد کارگران با هزینه‌ها بررسی شد

خاموشی چراغ تولید

گیتا جاودانی

کارگران معادن با سختی‌های بسیار معیشتی دست و پنجه نرم می‌کنند و با بدترین فشارهای شغلی، روحی و روانی روبه‌رو هستند.

براساس قانون، کار در معدن جزو مشاغل سخت و زیان‌آور است و کارگران باید بعد از ۱۵ سال بازنشسته شوند، اما این قانون در کشور اجرا نمی‌شود و کارگران زیادی هستند که بالای ۲۰ سال است، در سخت‌ترین شرایط مشغول فعالیت هستند. دستمزد و حقوق کارگران معدن بسیار کم است و شرایط بازنشستگی آنها اسفبار.

قراردادهای کار بیشتر موقت و معین است و برای انجام کاری مشخص تنظیم می‌شود و به این ترتیب، هرچند تاریخ اتمام ندارد، اما قرارداد دائم تلقی نمی‌شود.

این تنها نگاه کوتاهی است به شرایط سخت کارگران شاغل در بخش معدن که با رشد تورم، روزبه‌روز دشوارتر می‌شود. در این میان، تورم تولید هم بار دیگر بر شانه رنجور آنها گذاشته می‌شود و دائم در معرض تهدید، تعدیل نیرو یا کاهش بیش از پیش دستمزد قرار می‌گیرند.

گزارش امروز «روزگارمعدن» نگاهی دارد به شرایط این روزهای کارگران معدن و آسیب‌هایی که با آن رو به رو هستند.

عکس: روزگار معدن

افزایش قطره‌چکانی حقوق کارگر معدن

سالار باوند ـ فعال معدنی و سرپرست سابق شرکت گسترش معادن و صنایع معدنی طلای زرشوران:

بخش اعظم هزینه‌های تولید مواد معدنی مربوط به تامین ماشین‌آلات و تجهیزات و دستمزد کارگر و پرسنل است.

درآمد این بخش در سال‌های اخیر باتوجه به افزایش نرخ جهانی تولیدات معدنی و جهش نرخ دلار، افزایش پیدا کرده، اما حقوق و مزایای پرسنل افزایش قطره چکانی داشته است.

البته این بخش در زمینه تامین ماشین‌آلات با مشکل روبه‌رو بود، اما تا همین امسال برای تامین آن از ارز ۴۲۰۰ تومانی استفاده می‌کرد، بنابراین در این حوزه هم معدنکاران با افزایش نرخ روبه‌رو نبوده‌اند و تازه امسال اعلام شده است که باید از ارز نیمایی باید برای واردات تجهیزات استفاده شود.

برداشت من این است که معدنداران تا امروز خوب کار کرده‌اند و منافع خوبی هم برده‌اند، اما برای کارگران هم هزینه چندانی متقبل نشده‌اند، زیرا حقوق و مزایایی که دولت برای این بخش در نظر گرفته، بسیار جزئی و اندک بوده و به این ترتیب، سود معدن افزایش قابل‌توجهی پیدا کرده است.

بنابراین بعید می‌دانم که افزایش تورم لطمه‌ای به معدنداران زده باشد، اما بخش کارگری بیشترین آسیب را دیده‌اند و امروز دریافتی کارگران با هزینه‌های زندگی همخوانی ندارد و قدرت خرید آنها به‌شدت کاهش پیدا کرده، در صورتی‌که قدرت خرید معدندار افزایش پیدا کرده است.

▣ فاصله دستمزد با حداقل معیشتی

هرچه فاصله دستمزد با حداقل سبد معیشت بیشتر شود، انگیزه کار در کارگران کاهش پیدا می‌کند و به‌مرور کارفرما و معندار لطمه می‌خورند.

وقتی پرسنلی که در یک مجموعه مشغول به کار است، احساس کند از سفره‌ای که پهن است یا زحمتی که می‌کشد، بهره‌ای خواهد برد، به‌طورقطع دلسوزانه‌تر کار می‌کند تا اینکه فکر کند به‌چشم برده و نیروی کار به او نگاه می‌شود و کسی به فکر تامین زندگی او نیست.

کوچک‌ترین بی‌توجهی یا کم‌کاری نیروی کارگری معدن می‌تواند خسارت‌های جبران‌ناپذیری برای کارفرما ایجاد کند، بنابراین بی‌توجهی کارفرما به کارگر در درازمدت به تولید لطمه وارد می‌کند.

▣ حق سختی کار چقدر است؟

باتوجه به اینکه در حوزه معدن فشار کار روی کارگر زیاد است و سختی‌های فراوانی دارد، باید دستمزدها و امکانات به‌گونه‌ای تعریف شود که اگر کارفرما سودی می‌برد، در کنار آن، کارگران هم بهره‌مند شوند.

کارگری که در سخت‌ترین و خشن‌ترین شرایط آب و هوایی، در دورافتاده‌ترین مناطق جغرافیایی یا اعماق زمین کار می‌کند یا پشت دستگاه حفاری نشسته است، باید بداند که زحماتش نادیده گرفته نمی‌شود.

کار افرادی که در تونل‌های زیرزمینی کار می‌کنند، با نیروهای خدماتی که در اداره‌ها مشغول به کار هستند، متفاوت است و این مبالغ جزئی که تحت‌عنوان حق سختی کار پرداخت می‌شود، زحمات کارگران را پوشش نمی‌دهد.

▣ فقدان هماهنگی دستمزدها

کارفرماها ۲ دسته هستند و یک دسته برخورد مناسبی با شرایط کار نیروی انسانی ندارند، اما دسته‌ای هم هستند که با نگاه بازتری از نیروی فعال در معدن حمایت می‌کنند.

نکته مهم دیگری که در اینجا باید به آن اشاره شود، این است که در کشور ما هماهنگی و یکدستی لازم در زمینه پرداخت حقوق وجود ندارد و این ناهماهنگی حتی در قالب یک شرکت هم به‌چشم می‌خورد. به‌عبارت دیگر، دستمزد کارگر یک شرکت معدنی؛ برای مثال در تبریز یک مبلغ است و در اصفهان مبلغی دیگر و این اختلاف گاهی بسیار چشمگیر است و تا ۵۰ درصد میزان دریافتی هم تغییر می‌کند.

کار همان کار است، اما دستمزدها باتوجه به شرایط منطقه متغیر است. گاهی در یک شهرستان میزان فشار مسئولان و کارگران بیشتر است و پیمانکار را مجبور می‌کنند، دستمزدها را افزایش دهد.

کارفرما همواره به‌دنبال این است که هزینه‌ها را کاهش دهد و کارگری که نیازمند کار است، مجبور می‌شود تحت‌فشار کارفرما تسلیم شرایط شود و اعتراضی هم نکند، زیرا اگر اعتراضی کند، شغل خود را از دست می‌دهد و زندگی‌اش به‌مخاطره می‌افتد.

به‌عقیده من، باید هماهنگی و نظارت بیشتری روی این موضوع اعمال شود تا حق و حقوق کارگران تضییع نشود و انگیزه آنها کاهش پیدا نکند.

▣ نظارت با کیست؟

تشکل‌های کارگری که به‌معنای واقعی مستقل باشند، در کشور وجود ندارند یا تنها روی کاغذ هستند و به این ترتیب، نمی‌توانند نقش اثرگذاری داشته باشند، در حقیقت، رعایت عدالت در زمینه دستمزد به متولی هر حوزه برمی‌گردد. بخش معدن زیرمجموعه وزارت «روزگارمعدن» است و این وزارتخانه نباید اجازه دهد که پیمانکارش در پرداخت دستمزد جانب انصاف را رعایت نکند.

به‌همین ترتیب، باید هرکسی به‌اندازه سهمی که در کار دارد، نظارت کند که بی‌عدالتی رخ ندهد.

کارفرما باید بر پیمانکار نظارت داشته باشد و اداره کار تعاون و امور اجتماعی پیگیری کند که حق و حقوق کارگر مطابق قوانین پرداخت شود و همه دستگاه‌ها باید دست به‌دست هم دهند تا کارگر احساس آرامش و امنیت بیشتری کند.

اگر این اتفاق نیفتد، ممکن است کارگر تحت‌فشار تحمل کند، اما این نارضایتی در جای دیگری خود را نشان می‌دهد.

باید به‌هوش بود که اگر مشکلات و نیازهای کارگر به‌چشم نیاید و چاره‌ای برای آن اندیشیده نشود، مثل دملی بزرگ و بزرگ‌تر می‌شود و جایی سر باز می‌کند.

پس همه دستگاه‌های مرتبط به‌اندازه سهمی که در نظارت دارند و مسئولیتی که برعهده دارند و قانون برای آنها تعریف کرده، وظیفه دارند حق و حقوق کارگر را پیگیری کنند.

من به‌عنوان یک مدیر دولتی اعلام می‌کنم که همیشه کارگران مظلوم بوده‌اند و حق و حقوق‌شان نادیده گرفته شده است و این موضوع سبب می‌شود که کل جامعه متضرر شود.

یارانه بدهید تا کار کنیم

محسن کوهکن ـ نماینده سابق مجلس و عضو کمیسیون صنایع و معادن:

در نظامی که به‌نحای مختلف و به‌صورت مستقیم یا غیرمستقیم یارانه پرداخت می‌کند، ابتکار عمل و برنامه‌ریزی برای کاهش هزینه‌ها، افزایش کیفیت، رفتن به‌سوی بهبود خدمات، تولید صادرات‌محور، معنی و مفهوم واقعی خود را از دست می‌دهد و چندان جدی گرفته نمی‌شود. در نهایت تولیدکننده دو دو تا چارتایی می‌کند و انتظار دارد با یارانه‌ای که روی انرژی، آب، برق، گاز و دیگر حامل‌های انرژی دریافت می‌کند، سود خود را افزایش دهد.

وقتی قرار است به‌سوی اصلاح ساختار اقتصادی حرکت کنیم، نخستین اتفاقی که باید بیفتد، این است که کلیه افرادی که در بخش تولید فعالیت می‌کنند (که معدن هم جزئی از آن است) باید تحولی در نوع نگاه و برخوردشان ایجاد کنند.

اگر این اتفاق رخ ندهد، هم واحد تولیدی و هم همه کسانی که به آن وابسته هستند، آسیب می‌بینند.

▣ چشم و چراغ تولید

اما در فرهنگ کاری کشورما ، به‌محض اینکه سود کم شود و واحد تولیدی به سوی زیان‌آوری حرکت کند، بلافاصله استراتژی تعدیل نیروی انسانی یا کاهش حقوق و دستمزد کارگران توسط کارفرمایان در پیش گرفته می‌شود و سعی می‌کنند از این طریق هزینه‌ها را کاهش دهند.

در حالی که در دیگر نقاط دنیا این اقدام در مرحله آخر قرار دارد. کارفرمای ما به این موضوع توجه ندارد که نیروی انسانی کارآمد اگر با خلاقیت مدیر و با استفاده از روش‌های نوین و راهکارهای شرکت‌های دانش‌بنیان گام بردارد و به‌سمت‌وسوی ارتقای کیفیت و کاهش هزینه‌های غیرضروری پیش برود، ناچار نخواهد شد که نیروی انسانی خود از دست بدهد، زیرا نیروی انسانی چشم و چراغ یک مجموعه تولیدی و صنعتی است.

ما باید این نگاه عقب‌افتاده مربوط به چند دهه قبل را کنار بگذاریم. به‌عنوان مثال، دیگر پذیرفته‌شده نیست که معدنداری به‌بهانه افزایش هزینه، در بخش حقوق دولتی، فشار را به بخش کارگری منتقل کند، زیرا در مقایسه با افزایش درآمد تاثیر ناچیزی در نرخ تمام‌شده دارد، اما گاهی به‌گونه‌ای که صحبت می‌کنند یا تحلیل‌هایی که ارائه می‌دهند، اگر به‌فرض ۲ درصد بر میزان حقوق دولتی افزوده شود، به نرخ تمام‌شده دقیق ۲ درصد اضافه می‌شود.

باید نگاه آن دسته از تولیدکنندگانی که می‌نشینند و انتظار دارند تا دولت با تزریق یارانه زیر پر و بال آنها را بگیرد و کمک کند تا زمین نخورند، تغییر یابد، زیرا به این ترتیب هرگز جرات و جسارت حرکت رو به جلو، افزایش کیفیت کار، بالابردن بازدهی، رفتن به‌سمت و سوی کارآمدتر کردن نیروها و پرسنل و کاستن از ایرادات رخ نخواهد داد.

▣ اگر کارفرما بودم

بخش تولید ملزم به حرکت به این سو است. وقتی یارانه را برداریم، رقابت آزاد می‌شود و در این حال، مدیریت نقش مهمی پیدا می‌کند؛ مدیریتی که در آن باید روی ریال به ریال هزینه تمام‌شده حساب شود.

وقتی رقابت آزاد شد، دیگر نورچشمی‌ها یا سفارش‌شده‌ها با زیر میزی و چرب کردن سبیل دیگران جایی در میدان رقابت پیدا نخواهند کرد. در دنیایی که قرار است، آزاد بخریم و آزاد بفروشیم و با دیگران رقابت کنیم، کسی که زیر بغلش را گرفته‌اند، نمی‌تواند حرکت کند. اگر بر اثر اتفاقی غیرمترقبه، هزینه‌های سراسری چندبرابر شود، برای اینکه شوک نرخ در بازار رخ ندهد، دولت می‌تواند به‌صورت مقطعی برای کنترل آن قدم پیش گذارد و اقدامات حمایتی انجام دهد که این اقدامات کاملا بجا و ضروری است و همه دولت‌ها چنین اقداماتی انجام می‌دهند، اما اینکه تولیدکننده همچنان چشمش به این باشد که هزینه‌های تولید ثابت بماند و تغییر نکند، تا نرخ تمام‌شده‌اش افزایش نیابد، اصلا شدنی نیست. از سوی دیگر، جامعه هم باید تغییر نرخ و افزایش معقول و منطقی را بپذیرد. در هیچ جای دنیا، نرخ خرید ۱۰۰ درصد ثابت نیست و وقتی خریدی انجام می‌گیرد، به‌طورحتم قید می‌شود که نرخ به‌عنوان مثال برای ۱۰ روز یا ۲۰ روز اعتبار دارد.

بنابراین کسی منکر افزایش نرخ نیست، اما مهم این است که افزایش نرخ باید کاملا منطقی، معقول و هماهنگ با دیگر بخش‌ها باشد تا جامعه هم خود را بالانس کند.

من ۸ سال عضو اتاق بازرگانی بودم و با این رویه آشنا هستم. به‌محض اینکه کوچک‌ترین اتفاقی می‌افتد یا تغییر قیمتی ایجاد می‌شود، کارفرمایان دور هم جمع می‌شوند و خواهان معافیت یا بخشودگی مالیات می‌شوند یا رایگان شدن خدمات شرکت‌های دولتی و راهکارهایی از این دست را درخواست می‌کنند.

اما به این ترتیب، نمی‌شود کشور را اداره کرد. کسی که توانمند و مدعی است که وارد حوزه تولید شده، باید با محاسبه همه هزینه‌ها، از نرخ مواد اولیه گرفته تا دستمزد کارگران و پرسنل، با تدبیر، برنامه‌ریزی و مدیریت، افزایش هزینه را پوشش دهد، اما اگر اتفاقی خارج از اراده او رخ دهد، انتظار می‌رود که دولت ورود کند و تصمیمات مقطعی بگیرد تا آن بخش از تولید به روال عادی برگردد.

▣ اگر کارگر معدن بودم

اگر من یک کارگر معدن بودم، منافع خود را در این می‌دیدم که کارفرما من را چشم و چراغ خود بداند و باور داشته باشد که اگر بخواهد تولیدش از نظر کمی و کیفی افزایش و ارتقا پیدا کند، باید کارگر را شریک خود بداند.

متاسفانه آنهایی که خودشان راه تعامل درست و سازنده و تامین منافع کارگر و کارفرما را طی کرده‌اند، وقتی می‌خواهند برای ما نسخه بپیچند، می‌گویند کارگرها باید سندیکای مستقل داشته باشند و به منافع خود فکر کنند، کارفرماها هم به همین ترتیب. درحال‌حاضر ما یک قانون می‌نویسیم برای کار، یک قانون برای کارگر و یک قانون دیگر برای کارفرما؛ در حالی که به این نکته توجه نداریم که چراغ کارگاه باید روشن باشد و همه کار بکنند و هرکس به اندازه تلاش و دسترنج خود سهم ببرد.

▣ اعمال منافع مشترک

در نهایت ای کاش تشخیص منافع مشترک از هر دو سو اعمال می‌شد. کارفرما نباید دنبال این باشد که از دسترنج کارگر یک‌شبه ره صد ساله را طی کند و بداند که صحت و سلامت کار و افزایش درآمد، در گرو رضایت قلبی کارگر است. بالاترین اشتباه در شرایط سخت اقتصادی این است که تعدیل نیرو انجام شود یا دستمزد و حقوق کارگر کاهش یابد، زیرا بدون شک کارفرما هم آسیب خواهد دید و باید به این آگاهی برسیم که در شرایط سخت اقتصادی تنها تفاهم فکری و درک مشترک کارگر و کارفرما، راهگشا است.

سخن پایانی

آنچه در گزارش آمده بود نگاهی به وضعیت معیشت کارگران فعال بود، اما وضعیت برای بازنشستگان به‌مراتب دشوارتر است. برای اینکه شمه‌ای از مشکلات آنها را هم ذکر کنیم، شما را به خواندن این نقل قول یکی از کارگران معدن دعوت می‌کنیم که درباره وضعیت بازنشستگی همکاران خود می‌گوید: «کارگری که بعد از ۲۰ تا ۲۳ سال کار سخت به بازنشستگی می‌رسد، خانه‌نشین می‌شود و حقوق بسیار کمی هم دریافت می‌کند، او از نظر جسمی فرسوده شده است، درد دارد و با بیماری‌های زیادی دست و پنجه نرم می‌کند. زانوهایش ساییدگی پیدا کرده‌اند و دندان هایش نابود شده است و بیمار و ناتوان در گوشه خانه افتاده و باید با شرایط بسیار سخت زندگی بسازد. حقوقی که از اول به او می‌داده‌اند، بسیار کم بوده و در بازنشستگی باز هم کمتر می‌شود، در حالی که بچه‌هایش بزرگ شده‌اند و باید ازدواج کنند و...». زنگ خطر به‌گوش می‌رسد و جای آن دارد که زودتر برای رفع مشکلات این بخش، تصمیمی جدی اتخاذ شود.

یادداشت

قانون کار قانونی آمره است

حسین حبیبی
عضو هیات‌مدیره
شوراهای اسلامی کار کشور

سبد معیشت باید به‌گونه‌ای باشد که نیازهای یک خانواده چهارنفره را بدون توجه به ویژگی و نوع کار تامین کند. نرخ تورم، سبد معیشت و حداقل دستمزد در شورای سه‌جانبه‌ای مثل شورای‌عالی کار بررسی می‌شود. اگر کارگران که در بدنه تولید هستند، امنیت کافی نداشته باشند، به این مفهوم است که قادر نخواهند بود نمایندگان موردنظر خود را برای مجامع رسمی کارگری مثل شورای‌عالی کار، هیات‌های بدوی، شورای‌عالی ایمنی و بهداشت و امثال آن انتخاب کنند. برای اینکه کارگر بتواند به این مهم دست پیدا کند، باید در مرحله اول امنیت شغلی داشته باشد، در غیر این صورت، یکی از اتفاقاتی که رخ می‌دهد، این است که سبد معیشت متناسب با شأن و منزلت کارگر و خانواده‌اش مشخص نخواهد شد. قانون کار، قانونی آمره است و در حمایت از نیروی کار تنظیم شده و در ماده ۱ این قانون آمده که کلیه کارفرمایان، کارگاه‌ها، موسسات و به‌طور خلاصه، همه مکلف هستند از این قانون پیروی کنند، پس بحث تکلیف مطرح است. حال چه کارگری می‌تواند به این قانون استناد کند و از مزایای آن بهره‌مند شود؟ کارگری که امنیت شغلی و قرارداد بلندمدت داشته باشد. در قراردادهای کوتاه‌مدت به‌واسطه شرایط، کارگر توان آن را ندارد که خواسته‌ها و مطالبات خود را طرح کند. بنابراین باید قراردادها به حالت اولیه برگردد و دائمی شود. حال شاید بسیاری از کارفرماها بگویند در هیچ کجای دنیا قراردادهای کارگری دائم نیست.

بله، قبول داریم، اما هیچ کجای دنیا هم قراردادهای موقتی به این شکل مشمئزکننده که در کشور ما رواج پیدا کرده، وجود ندارد. علاوه بر این، نیروی کار در کشورهای دیگر اختیار و اراده آن را دارد که برای خود سقف قرارداد، مدت و شرایط کار تعیین کند،اما در ایران کارگر با قرارداد کوتاه‌مدت و موقت خود توان طرح موضوع بیمه و دستمزد و شرایط کار را ندارد و همیشه محکوم است به اینکه قراردادهایش به اراده و فرمان کارفرما باشد. اما این روزها خبری مبنی بر دائمی شدن قرارداد کار بعد از ۴ سال در فضای مجازی دست به‌دست می‌شود که نظر به دلایل زیر درست نیست. این خبر بر فرض هم که درست باشد و شورای‌عالی کار بتواند آن را تصویب کند، اما و اگرهای بسیاری دارد که عبارتند از:

الف) شورای‌عالی کار فقط می‌تواند دستورالعمل، بخشنامه و آیین‌نامه‌هایی را تصویب کند که قانون کار تصویب آن را برعهده‌اش گذاشته است، درواقع وفق ماده ۱۶۷، وظیفه شورای عالی کار، انجام تکالیف قانون کار و سایر قوانین مربوطه است، نه قانون‌گذاری.

ب) تصویب قوانینی مانند دائمی شدن قرارداد کار پس از ۴ سال کار قراردادی، در حیطه اختیارات شورای‌عالی کار نیست بلکه از اختیارات مجلس شورای اسلامی است.

ج) اگر به‌فرض شورای عالی کار بتواند در قالب آیین‌نامه‌ای این موضوع را تصویب کند، دیوان عدالت اداری طبق معمول در مخالفت با قرارداد دائم و مستفاد از مفهوم مخالف تبصره ۲ ماده ۷ قانون کار موضوع دادنامه ۱۷۹ هیات عمومی دیوان عدالت اداری، آیین‌نامه مصوب شورای‌عالی کار را از نظر شکلی به‌نفع کارفرمایان ابطال خواهد کرد.

د) در قانون کار باتوجه به دلایل ذیل، اصل بر دائمی بودن قرارداد کار در کارهایی است که طبیعت آنها جنبه مستمر دارد. وفق ماده ۷، قرارداد کار عبارت است از قرارداد کتبی یا شفاهی و در کارهایی که طبیعت آنها جنبه مستمر دارد، اگر قرارداد کار به‌صورت شفاهی باشد، چون مدت ندارد، دائمی تلقی می‌شود. دیگر اینکه در تبصره ۲ ماده ۷ آمده: در کارهایی که طبیعت آنها جنبه مستمر دارد، در صورتی که مدتی در قرارداد کار ذکر نشود، قرارداد، دائمی تلقی می‌شود و باتوجه به اینکه قرارداد کار عقد از نوع لازم و بین کارگر و کارفرما است، پس کارگر نیز دارای حاکمیت اراده در عقد قرارداد است. علاوه بر این، در تبصره یک ماده ۷ وزارت کار و هیات‌وزیران مکلف شده‌اند، حداکثر مدت موقت برای کارهایی که طبیعت آنها جنبه غیرمستمر دارد، تعیین کنند که بعد از ۲۹ سال، در سال ۹۸، حداکثر مدت موقت، ۴ سال تعیین شد. و در نهایت همان‌طور که اشاره شد، قانون کار، قانونی آمره است که در حمایت از کارگر تدوین و تصویب شده و اجرایی شدن آن فقط در گرو قرارداد دائم امکان‌پذیر است. بنابراین وزارت کار و نمایندگان شرکای اجتماعی در شورای‌عالی کار توجه داشته باشند که نباید به‌دنبال چنین مصوبه‌هایی باشند که ضمانت اجرایی ندارند و ممکن است مورد سوءاستفاده کارفرمایان قرار گیرند.

وزارت کار، دادگستری و شورای عالی کار به‌همراه دیوان عدالت اداری، وفق مواد ۱۶۷ و ۲۰۳ قانون کار دیوان عدالت اداری مکلف هستند به‌دنبال اعمال و اجرایی شدن قانون کار باشند و علاوه بر آن، درصدد ابطال دادنامه ۱۷۹ هیات عمومی دیوان عدالت اداری و امثال آن باشند تا امنیت شغلی کارگران را که بیش از ۶۵ درصد جمعیت کشور را تشکیل می‌دهند، تضمین کنند، زیرا تامین و تضمین امنیت شغلی کارگران می‌تواند امنیت ملی کشور را تضمین کند.

روزگار معدن

صنایع فلزی و غیرفلزی

۴ دوشنبه
۱۸ مهر ۱۴۰۱
۱۳ ربیع‌الاول ۱۴۴۴
۱۰ اکتبر ۲۰۲۲
سال پنجم ● شماره ۹۳۴

افزایش ۲۱ درصدی تولید کنسانتره زغال‌سنگ

تولید کنسانتره زغال‌سنگ در ۴ ماهه نخست امسال به ۶۴۸ هزار و ۲۰۰ تن رسید که در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته، رشد ۲۱/۳درصدی داشته است.

به گزارش خبرگزاری صداوسیما، براساس آخرین گزارش عملکردی که وزارت صنعت، معدن و تجارت از عملکرد تولید در ۴ ماهه نخست سال ۱۴۰۱ منتشر کرده است، از میان ۱۱کالای منتخب معدن و صنایع معدنی، زغال‌سنگ بیشترین رشد تولید را به خود اختصاص داده و پس از آن ظروف شیشه‌ای با تولید ۳۰۲ هزار تن، رشد ۱۳.۹ درصدی را نسبت به تولید در مقایسه با مدت مشابه سال قبل (۲۶۵ هزار تن در ۴ ماهه نخست سال ۱۴۰۰) تجربه کرده است.

تولید آلومینا نیز از ۸۱ هزار و ۴۰۰ تن در ۴ماهه نخست سال ۱۴۰۰ به ۸۸ هزار و ۲۰۰تن در ۴ماهه نخست امسال رسیده که رشد ۸.۴درصدی را نشان می‌دهد.

از میان کالاهای منتخب معدن و صنایع معدنی، چینی بهداشتی و ظروف چینی به ترتیب با کاهش ۱۶.۸ و ۴.۹ درصدی کمترین رشد تولید را تجربه کرده‌اند و در چینی بهداشتی، ۳۳ هزار و ۶۰۰ تن تولید در ۴ ماهه نخست امسال در مقایسه با تولید ۲۷ هزار و ۹۰۰ تنی در ۴ ماهه نخست سال ۱۴۰۰ به ثبت رسیده است. تولید ظروف چینی در ۴ ماهه نخست سال ۱۴۰۰ نیز ۲۰ هزار تن بوده که این رقم در ۴ ماهه نخست امسال به به ۱۹ هزار تن کاهش یافته است.

در بازه زمانی مورد بررسی دیگر کالاهای منتخب از جمله شیشه جام، فولاد خام، محصولات فولادی، کاتد مس، کاشی و سرامیک به ترتیب رشد تولید ۷.۲، ۵.۱، ۵.۱، ۱.۱ و ۰.۸ درصدی در مقایسه با مدت مشابه سال قبل داشته‌اند و سیمان نیز کاهش تولید ۳.۱ درصدی را در ۴ماهه نخست امسال تجربه کرده است.

رشد ۱۴ درصدی فروش فملی

فروش شرکت ملی صنایع مس ایران (فملی) در ۶ ماهه سال مالی منتهی به ۱۴۰۱.۱۲.۲۹ با افزایش ۱۴ درصدی نسبت به مدت مشابه در سال قبل به ۳۹۷.۲۶۲.۳۰ میلیون ریال رسید.

به گزارش ماین‌نیوز، همچنین فروش فملی در شهریور ماه ۱۴۰۱ با کاهش ۲۱ درصدی نسبت به مدت مشابه در سال قبل به ۶۸.۴۱۶.۸۰ میلیون ریال رسید.

از مجموع فروش فملی در ۶ ماهه نخست ۱۴۰۱، ۲۶۱.۵۳۵.۹۵۵ میلیون ریال مربوط به فروش داخلی و ۱۳۵.۷۲۶.۳۵۰ میلیون ریال مربوط به فروش صادراتی بود.

افزایش ۱۰ درصدی فروش فخاس

فروش شرکت مجتمع فولاد خراسان (فخاس) در ۶ ماهه سال مالی منتهی به ۱۴۰۱.۱۲.۲۹ با افزایش ۱۰ درصدی نسبت به مدت مشابه در سال مالی قبل به ۵۷.۵۶۱.۳۷۴ میلیون ریال رسید.

به گزارش ماین‌نیوز، همچنین فروش فخاس در شهریور ماه ۱۴۰۱ با افزایش ۳۲ درصدی نسبت به مدت مشابه در سال قبل به ۷.۷۸۵.۹۴۹میلیون ریال رسید.

از مجموع فروش فخاس در ۶ ماهه نخست ۱۴۰۱، ۵۳.۵۶۵.۳۴۶ میلیون ریال مربوط به فروش داخلی و ۳.۹۹۶.۰۲۸ میلیون ریال مربوط به فروش صادراتی بود.

انجام موفق تعمیرات اساسی و چابک‌سازی خطوط تولید

سرآغاز خلق رکوردهای جدید در فولاد مبارکه

گروه معدن

برای بسیاری از صنایع کشور، تابستان سال ۱۴۰۱ از نظر محدودیت مصرف برق و برخی منابع انرژی دیگر چالش‌های خاص خود را به همراه داشت.

اگرچه گروه فولاد مبارکه نیز از این قاعده مستثنا نبوده است، اما با نگاه هوشمندانه مدیریت و همت بلند کارکنان تولید و تعمیرات شرکت، انجام عملیات تعمیرات برنامه‌ریزی شده سالانه و اساسی (شات‌دان‌های) بخش‌های زیادی از شرکت در همین زمان‌های محدودیت برق پیش‌بینی و انجام شد تا همه خطوط برای تولید بهینه پس از محدودیت‌های برق و اتمام فصل تابستان چابک‌سازی شده باشند.

به گزارش روابط‌عمومی فولاد مبارکه، برای اجرای این عملیات تعمیراتی فراگیر در شرکت فولاد مبارکه و مجتمع فولاد سبا، همواره مدیریت، کارشناسان و کارکنان واحد تعمیرات مرکزی در کنار سایر همکاران امانی و پیمانکار واحدها ایفای نقش کردند.

در ادامه گفت‌وگو درخصوص اقدامات انجام‌شده در فولاد مبارکه با برخی از مسئولان و دست‌اندرکاران واحد تعمیرات مرکزی به شرح زیر است.

▣ اتمام فعالیت‌ها جلوتر از برنامه

علیرضا کاظمی، مدیر تعمیرات مرکزی گفت: کیفیت بالا و اتمام فعالیت‌ها در زمانی کوتاه‌تر از برنامه و رکورد انجام ۵ شات‌دان به‌صورت هم‌زمان در راستای تحقق برنامه تولید کمی و کیفی و مدیریت مؤثر اعمال محدودیت‌های منابع انرژی، برنامه‌ریزی تعمیرات اساسی خطوط تولید عمدتا به زمان پیک مصارف انرژی محدود شد؛ به نحوی که در امسال انجام تعمیرات اساسی خطوط در نواحی تولیدی فولاد مبارکه و مجتمع فولاد سبا از نیمه دوم خرداد تا نیمه شهریور با موفقیت انجام شد.

وی افزود: نکته حائز اهمیت این است که انجام برخی پروژه‌های بهینه‌سازی اولویت‌دار مستلزم توقف خطوط تولید بود که برخی از آنها عبارت‌اند از: تعویض تیرکرین‌های واحد ۲۸، اصلاح سازه کوره‌های ۳ و ۵ فولادسازی، افزایش لاین خط دولوشن واحد احیامستقیم شهید خرازی، اتمام گسترش پلتفرم ریخته‌گری در قسمت دامی بار و برخی اقدامات دیگر.

کاظی اظهار کرد: مزیت‌های محوری دیگر شامل کیفیت مناسب تعمیرات، اتمام فعالیت‌ها در زمان کوتاه‌تر از برنامه و اجرای رکورد در انجام ۵ شات‌دان هم‌زمان قابل‌ذکر است. آنچه ارزش این فعالیت را متمایز می‌کند صحت و سلامت تمامی همکاران امانی و پیمانکاران ارزشمند و توانمند تعمیرات مرکزی بود.

وی افزود: موفقیت‌های تعمیراتی حاصل‌شده، نتیجه برنامه‌ریزی و استفاده از همه ظرفیت‌ها، تلاش و درایت مدیران، رؤسا، کارشناسان و کلیه همکاران و پیمانکاران توانمند بوده است که امید است ثمره تعمیرات موفق این دوره، سرآغازی برای خلق رکوردهای جدید تولید شود.

▣ انجام بیش از ۴۰۰ هزار نفر ساعت فعالیت تعمیراتی

بهنام مهدی‌پور، رئیس مرکز تعمیرات مکانیک اظهار کرد: با توجه به شروع قرارداد پیمانکاران مرکز تعمیرات مکانیک از ابتدای فروردین‌ماه امسال و تغییر ساختارهای سازمانی قراردادهای مذکور، سازماندهی حدود ۸۰۰ نفر نیروی انسانی ثابت و بیش از ۳۰۰ نفر نیروی ویژه تعمیرات برنامه‌ریزی شده و موقت برای تعمیرات سالانه و دوره‌ای موردنظر انجام شد. ضمن اینکه با توجه به محدودیت‌های انرژی و انجام تعمیرات سالانه در اغلب صنایع کشور، به‌کارگیری نیروی انسانی باتجربه و متخصص در اولویت قرار گرفت.

وی گفت: با برگزاری جلسات متعدد در خصوص مسائل ایمنی و دوره‌های بازآموزی شناسایی خطرات نواحی مختلف، آموزش دستورالعمل‌های کاری و فنی، آماده‌سازی و انجام پیش‌بینی و هماهنگی لازم و شرایط جهت انجام ایمن، کیفی و به‌موقع این شات‌دان‌ها مهیا شد.

مهدی‌پور افزود: با تلاش شبانه‌روزی تیم نظارت و پیمانکاران مرکز تعمیرات مکانیک بیش از ۴۰۰ هزار نفر ساعت فعالیت‌های تعمیراتی در این مدت در گندله‌سازی مدول A شهید خرازی، ماشین‌های ۲ و ۳ ریخته‌گری، مدول‌های B،C،D احیا مستقیم شماره یک، مجتمع فولاد سبا، نورد گرم، گالوانیزه و رنگی، کاردامپر و چندین بخش دیگر نجام شد.

عکس: روزگار معدن

▣ تعویض ۲ عدد کانال آنتیک مگامدول احیا مستقیم شهید خرازی

سعید عربی، سرپرست تعمیرات مکانیک گفت: حجم زیادی تعمیرات سالانه در ناحیه آهن‌سازی و واحدهای مختلف آن با موفقیت انجام شد. شایان ذکر است که در همین راستا با اتکا به دانش فنی کارکنان متخصص داخلی، تعمیرات اساسی مگامدول‌های شهید خرازی و مدول‌های B،C،D در واحد احیا مستقیم شماره یک و همچنین شات‌دان عظیم واحد گندله‌سازی و تعمیرات سالانه واحدهای کاردامپر و مواد اولیه در ناحیه آهن‌سازی به‌صورت ایمن، کیفی و به‌موقع به انجام رسید و فعالیت‌های مهمی ازجمله تعویض ۲ عدد کانال آنتیک مگامدول خرازی برای نخستین‌بار در کشور باکیفیت لازم انجام شد.

▣ انجام شات‌دان ماشین‌های ۲ و ۳ ریخته‌گری

سیروس تقی‌زاده، کارشناس تعمیرات مکانیک گفت: شات‌دان‌های ناحیه فولادسازی خصوصا ماشین‌های ریخته‌گری ازجمله شات‌دان‌های تخصصی و پرخطر در فولاد مبارکه است که به لطفالهی شات‌دان ماشین‌های ۲ و ۳ ریخته‌گری در تیر و مرداد امسال باکیفیت بالا به انجام رسید.

وی اظهارکرد: از فعالیت‌های مهم این مرکز در ناحیه فولادسازی و ریخته‌گری می‌توان به تعویض داکت‌های اگزوز فن ریخته‌گری، تعویض کلیه لوله‌های ولو روم و هیدرولیک روم، تعویض اکسپنشن جوینت افقی سقف سالن ذخیره‌سازی قراضه و تعویض گارد ریل‌های سگمنت‌های ریخته‌گری اشاره کرد.

▣ تعمیرات سالانه نورد گرم

پیمان شیخ دارانی، کارشناس تعمیرات مکانیک گفت: تعمیرات سالانه نورد گرم یکی از شات‌دان‌های پراهمیت فولاد مبارکه در طول سال است که با تقدم و تأخرهای ویژه و فعالیت‌های حساس و دقیقی که نیازمند برنامه‌ریزی، هماهنگی و دقت نظر بالا در انجام فعالیت‌ها ازنظر کمی، کیفی و زمانی است انجام می‌شود. بنابراین با تلاش همه عوامل، شات‌دان مذکور حدود یک روز زودتر از زمان برنامه‌ریزی‌شده به اتمام رسید و این مهم به یاری خداوند باعث افزایش سودآوری قابل‌توجه برای شرکت فولاد مبارکه خواهد شد. وی افزود: از فعالیت‌های مهم این شات‌دان می‌توان به تعویض ۸۰۰ متر ریل جرثقیل سقفی، تعویض رادیاتور V۱۹، تعمیرات اساسی قفسه‌های R۱ و R۳، تعمیرات اساسی تجهیزات نورد نهایی و کوبلر و برخی اقدامات دیگر اشاره کرد که بعضی از آنها برای نخستین‌بار در تاریخ فولاد مبارکه به انجام رسید.

▣ انجام عملیات تعمیراتی باکیفیت و ایمنی بالا

مهران غلامی، کارشناس تعمیرات مکانیک گفت: از مهم‌ترین نکات قابل‌ذکر در این تعمیرات باید به انجام باکیفیت و ایمن فعالیت‌ها اشاره کرد؛ به‌نحوی‌که شات‌دان سالانه مجتمع فولاد سبا طی ۵ روز در مردادماه امسال با انجام فعالیت‌های مهمی نظیر تعویض میز پینچ رول و سیلندر پینچ رول دانکویلر، تعویض قطعات میز پایینی قیچی و سرویس کلیه اسکروجک‌ها و سنترینگ تاندیش کارها، تعویض داکت غبارگیر کوره یک فولادسازی و رکوپراتور کوره یک باکیفیت بالا و به‌صورت ایمن به پایان رسید.

دامپینگ روسیه علیه صنعت فولاد ایران

دبیر انجمن فولاد گفت: دامپینگ روسیه سبب شده تا فولاد ساخت ایران مزیت صادراتی خود را از دست بدهد.

به گزارش ایرنا، سیدرسول خلیفه سلطان اظهار کرد: بررسی آمارها حاکیست در ۵ماهه نخست امسال رشد تولید فولاد خام و محصولات فولادی در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته محقق شد.

وی بیان کرد: هرچند با وجود طرح‌های جدیدی که همه ساله احداث شده و ظرفیت‌های توسعه‌ای شرکت‌های فولادی، همه سال شاهد رشد ۶ تا ۷ درصدی در این صنعت هستیم، اما برخی عوامل ازجمله کاهش قطعی‌های برق در امسال و مدیریت این مهم و قطعی‌های برنامه‌ریزی شده سبب شد تا واحدها کمتر با دغدغه افت تولید مواجه شوند.

خلیفه سلطان، توسعه بازارهای منطقه‌ای را در شرایط کنونی برای بخش فولاد کشور ضروری برشمرد و افزود: آمارها گویای افزایش تولید فولاد و محصولات فولادی در امسال و همچنین سال‌های آینده است

و باید بتوانیم مازاد تولیدات خود را پس از رفع کامل نیازهای داخلی صادر کنیم که در غیر این صورت می‌تواند مشکل‌ساز شود. این مقام صنفی تصریح کرد: به‌طور قطع یافتن بازارهای جدید به ویژه در کشورهای همسایه و منطقه بسیار مهم است و دولت ضمن حمایت‌های خوبی که تاکنون از صادرکنندگان داشته، باید شرایط را برای تولیدکنندگان و صادرکنندگان تسهیل کرده و به ارائه مشوق‌هایی بپردازد که صادرات واحدها را بیش از پیش به‌صرفه کند. وی یادآور شد: اکنون روس‌ها با توجه به مناقشه نظامی پیش آمده با اوکراین و مواجهه با تحریم‌های غرب، بیش از گذشته در بازارهای ما حضور دارند و علاوه بر آن با دمپینگ قیمتی در منطقه صرفه اقتصادی محصولات کشورمان را با کاهش مواجه کرده‌اند.

دبیر انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران خاطرنشان کرد: دغدغه تنظیم بازار برای فولاد در داخل وجود ندارد، عرضه‌ها پاسخگوی تقاضاهای موجود است و حتی برای رفع نیازها در طرح ملی مسکن آمادگی کامل وجود دارد؛ با این حال امروز تسهیلگری صادرات و یافتن بازارهای جدید مهم‌ترین چالش در صنعت فولاد به شمار می‌رود.

بررسی عملکرد شرکت‌های بزرگ بخش معدن و صنایع معدنی حاکی از تولید ۱۱.۹میلیون تن فولاد خام از ابتدای امسال تا پایان مردادماه و رشد ۹.۹درصدی آن در همسنجی با سال ۱۴۰۰ است. بررسی آمارها همچنین نشان‌دهنده رشد ۸درصدی تولید محصولات فولادی در ۵ماهه امسال با ثبت ۱۰.۷ میلیون تن است.

تمدید اعتبار سیستم‌های مدیریتی استاندارد ذوب‌آهن

ممیزی خارجی سیستم‌های مدیریتی کیفیت ISO ۹۰۰۱: ۲۰۱۵، ایمنی و بهداشت شغلی ISO۴۵۰۰۱:۲۰۱۸، آموزش ISO ۱۰۰۱۵:۲۰۱۹ ورضایت‌وشکایت‌مشتریان ISO۲۰۱۸:۱۰۰۰۴، ISO ۲۰۱۸:۱۰۰۰۲ در ذوب‌آهن اصفهان توسط تیم‌ممیزی‌موسسه SGS طی روزهای ۹ تا ۱۲ شهریورماه امسال انجام‌شد و با توجه به عدم‌مشاهده و ثبت هیچ‌عدم‌انطباق عمده‌ای در مستندات و عملیات بررسی‌شده توسط ممیزان، اعتبار گواهینامه‌های کیفیت، ایمنی و بهداشت شغلی و رضایت‌وشکایت مشتری تمدید و انتقال به ویرایش سال ۲۰۱۹ برای گواهینامه استاندارد ISO ۱۰۰۱۵ با موفقیت صورت گرفت.

به گزارش ذوب‌آهن اصفهان، علیرضا رضوانیان، معاون برنامه‌ریزی و توسعه ذوب‌آهن اصفهان در جلسه اختتامیه این ممیزی‌ها که با حضور مدیران شرکت برگزار شد، ضمن قدردانی از زحمات و تلاش‌های کلیه کارکنان شرکت در شرایط خاص و ویژه کنونی در راستای تحقق اهداف سازمان، تداوم این تلاش‌ها در همه حوزه‌ها و جدیت در بهبود فعالیت‌ها و فرآیندها را خواستار شد.

در جلسه اختتامیه این ممیزی‌ها که در محل سالن جلسات مدیرعامل شرکت برگزار شد، سر ممیز موسسه SGS با تمجید از عملکرد ذوب‌آهن در جهت بهبود عملکرد سیستم‌های مدیریتی و با توجه به اینکه عدم انطباق عمده‌ای در زمان ممیزی مشاهده نگردید، تمدید اعتبار گواهینامه‌های فوق‌الذکر را اعلام نمود و خواستار ادامه این برنامه‌ها به صورت اثربخش در آینده شد.

محمد صدری، مدیر کیفیت فراگیر ذوب‌آهن اصفهان نیز درباره این ممیزی‌ها، گفت: با توجه به فعالیت‌های متنوع و گسترده ذوب‌آهن اصفهان، این ممیزی‌ها توسط تیم ۵ نفره از سرممیزان موسسه SGS و طی ۴ روز کاری به صورت فشرده و در ۳۴ مدیریت شرکت به صورت نمونه‌گیری انجام شد.

وی از حمایت‌های مسئولان و همکاری مدیریت‌های مختلف شرکت در انجام این ممیزی‌ها قدردانی کرد و افزود: با توجه به شرایط ویژه ناشی از شیوع کرونا، با همکاری و تلاش ویژه مدیریت IT شرکت، این ممیزی‌ها از راه دور و با استفاده از بستر اینترنت برگزار شد.

رشد تولید کنسانتره و کاتد مس در نیمه نخست امسال

رئیس انجمن مس ایران گفت: با وجود تداوم برخی مشکلات، رشد تولید کنسانتره و کاتد مس در نیمه نخست امسال محقق شد.

به گزارش خبرگزاری صدا و سیما، بهرام شکوری افزود: با توجه به تداوم تحریم‌ها، همچنین تاثیر منفی سایر عوامل از جمله قطعی‌های برق کاهش تولید کاتد و کنسانتره مس انتظار می‌رفت، اما افزایش ۹هزار تنی تولید کنسانتره مس و رشد هشت درصدی تولید کاتد مس در ۶ماهه نخست امسال در مقایسه با مدت مشابه سال قبل رقم خورد.

وی گفت: رشد تولید اتفاق افتاده علاوه بر مدیریت عواملی همچون قطعی‌های برق، ناشی از بهینه کردن فعالیت کارخانجات و سیستم فرآوری محصولات است و هرچه این عوامل بهینه شود، می‌توان رشد بیشتری در تولید کاتد مس انتظار داشت

شکوری تاکید کرد: با این حال باید با ساخت واحدهای جدید تولید کنسانتره، استفاده از ظرفیت‌های خالی در

ذوب با اجرای طرح‌های توسعه‌ای و همچنین استفاده از ماشین‌آلات جدید، تولید و استخراج را افزایش داد تا تولید کنسانتره و کاتد مس افزایش یابد.

رئیس انجمن مس ایران گفت: امروز بخش خصوصی به‌خوبی در تولید مس ورود کرده است و به طور نمونه در منطقه طارم تولید کاتد مس انجام می‌شود، ساوه تا حدود ۲ ماه آینده به تولید کاتد خواهد پرداخت و میدکو نیز با استفاده از سیستم بیوتکنولوژی به تولید این محصول می‌پردازد، هرچند با کمبود کنسانتره مواجه است و به همین دلیل با ظرفیت کمی تولید می‌کند.

شکوری افزود: اگر بتوان در آینده کنسانتره بیشتری به‌ویژه در شرکت ملی مس تولید کرد، این شرکت و همچنین شرکت میدکو می‌توانند ظرفیت تولیدشان را کامل کرده و حتی شرکت‌های جدید وارد عرصه شوند.

وی اضافه کرد: با توجه به اضافه‌شدن ذخایر جدید در سونگون و سایر نقاط، تولید یک میلیون تن کاتد مس در افق ۱۴۰۴ قابل تحقق است، اما باید شرکت ملی مس برای توسعه کنسانتره و تولید کنسانتره در فازهای جدید اقدام کند.

رئیس انجمن مس ایران ادامه داد: اگر به دنبال تحقق اهداف افق چشم‌انداز در مس، فولاد و سایر محصولات بخش معدن و صنایع معدنی هستیم، باید موانع را از سر راه برداریم که در این میان نوسازی ناوگان ماشین‌آلات و تجهیزات یکی از عوامل مهم است.

وی گفت: امروز تامین ماشین‌آلات مختلف در بخش اکتشاف، استخراج و فرآوری می‌تواند تاثیر زیادی بر افزایش تولید داشته باشد.

شکوری افزود: در جهان به‌طور متوسط سه تا پنج درصد ذخایر معدنی مورد استخراج قرار می‌گیرد، اما این رقم در کشورمان فقط نیم درصد است.

وی گفت: در حالی که توان تولید داخلی ماشین‌آلات مورد نیاز بخش معدن و صنایع معدنی به ۵۰ میلیون دلار نمی‌رسد، حدود ۲ میلیارد دلار نیاز فقط در مرحله نخست در این بخش وجود دارد و به تناسب دستیابی به اهداف افق ۱۴۰۴ ماشین‌آلات و تجهیزات بیشتری موردنیاز است.

رئیس انجمن مس ایران با تاکید بر اینکه در حوزه اکتشافات عقب‌ماندگی وجود دارد، تاکید کرد: سهم و نقش تامین ماشین‌آلات در تحقق اهداف تولید بسیار مهم است.

نفس فولاد به شماره افتاد

گروه معدن

تحلیلگران به موسسه «Fastmarkets» اعلام کردند که بعید است نرخ فولاد در ایالات متحده امریکا در سال آینده به بالاترین سطح سال گذشته بازگردد؛ چراکه ظرفیت واردات فولاد و کاهش نرخ مواد اولیه می‌تواند بر سودآوری کارخانه‌های فولادسازی تاثیر بگذارد. به گزارش فلزات آنلاین ون لی، تحلیلگر ارشد فلزات و معادن از شرکت مشاوره‌ای «CreditSights» بیان کرد که بعید است شاهد افزایش نرخ فولاد به سطوحی باشیم که اخیرا دیده‌ایم. داده‌های بررسی شده به ریسک نزولی قیمت‌ها اشاره دارند. به علاوه شاهد ظرفیت در بازارهای آنلاین و ضعف تقاضای گسترده‌تر آن هستیم. تری رایان، مدیرعامل بانک سرمایه‌گذاری «Carl Marks Advisors» گفت که در ایالات متحده امریکا و سایر کشورها ظرفیت بازار آنلاین بیشتر به چشم می‌آید. در واقع این یک پیشرفت طبیعی در بازاری است که در آن هرچه ظرفیت فعالیت‌های آنلاین بیشتر شود، احتمال اینکه قیمت‌ها به ثبات برسند، بیشتر است.

آندریا بوکنهوزر، تحلیلگر بازارهای سهام شرکت خدمات مالی و بانکداری «UBS»، معتقد است که افزایش عرضه ممکن است از تقاضا پیشی بگیرد، که به نوبه خود باعث کاهش نرخ ورق نورد گرم و سپس تثبیت نرخ آن خواهد شد. مشکل افزایش ظرفیت‌های جدید این است که این ظرفیت‌ها با سرعت ۲ تا ۳ برابر سریع‌تر از افزایش تقاضا در حال رشد هستند.

وی در ادامه افزود که اگر قصد افزایش ظرفیت‌های جدیدی را داشته باشید، برای این کار باید برای گرفتن سهم بازار خود رقابت کنید و به همین دلیل برای انجام این کار، باید قیمت‌ها را پایین آورد.

فولادسازان نورد تخت ایالات‌متحده مانند شرکت‌های «North Star BlueScope Steel»، «Dynamics Inc» و «Nucor Gallatin» ظرفیت تولید تجمعی بیش از ۹ میلیون تن (تن کوچک) دارند که درحال‌حاضر فعال هستند یا قرار است تا قبل از پایان امسال فعال شوند. به گفته تحلیلگران، با ادامه تغییر روند تولید ایالات متحده امریکا و تمایل به استفاده کوره‌های قوس الکتریکی، برخی از ظرفیت‌های فعال ممکن است به سادگی این تغییر روند را جایگزین استفاده از کوره‌های بلندی تلقی کنند که برای مدت نامحدودی بدون استفاده بودند. بنابراین همین امر مانع از کاهش قیمت‌ها خواهد شد.

در سال ۲۰۲۰، شاخص نرخ روزانه کویل نورد گرم موسسه «Fastmarkets» برای فوب کارخانه‌های ایالات‌متحده امریکا، به ۲۹.۴۱ دلار به ازای هر ۱۰۰ پوند (۵۸۸.۲۰ دلار در هر تن کوچک) رسید و سپس به بیش از دو برابر افزایش یافت و به طور متوسط به ۸۰.۶۲ دلار در هر تن کوچک در سال ۲۰۲۱ رسید. در سال ۲۰۲۲، نرخ کویل نورد گرم در ۲۹ ماه آگوست به ۳۹.۲۵ دلار به ازای هر ۱۰۰ پوند رسید که پایین‌ترین حد آن در ۲۱ ماه گذشته بود. این شاخص در ۳۱ ماه اوت، ۳۹.۷۳ دلار به ازای هر ۱۰۰ پوند بود که ۰.۸۲ درصد نسبت به مقدار ۴۰.۰۶ دلار به ازای هر ۱۰۰ پوند در روز سه‌شنبه ۳۰ ماه اوت کاهش یافت و ۱.۸۳ درصد نسبت به مقدار ۴۰.۴۷ دلار به ازای هر ۱۰۰ پوند یک هفته قبل کمتر بود.

سهمیه‌بندی برق

افزایش ظرفیت تولید فولاد در حالی رخ می‌دهد که مجموعه‌ای از ورقه‌های تولید کارخانه‌ها برای پاییز امسال برنامه‌ریزی شده است که در مجموع می‌تواند چیزی بین ۶۰۰ هزار تا ۸۰۰ هزار تن از تولید فولاد را کاهش دهد. به گفته تحلیلگران، با این حال، این وقفه‌های برنامه‌ریزی شده در راستای سهمیه‌بندی برق بعید است که عرضه و تقاضا را در بازار تغییر دهد. پائولو فردیانی، تحلیلگر موسسه «Fastmarkets» مطرح کرد که این سهمیه‌بندی برق به بازیابی فصلی تقاضا کمک می‌کند و در بهبود سطح فعلی آن در ماه‌های آینده تاثیرگذار خواهد بود. این سهمیه‌بندی برق تاثیر چندانی در تغییر تعادل عرضه و تقاضا در بازار نخواهد داشت. تجزیه و تحلیل‌ها نشان می‌دهد که بازیابی نرخ مورد انتظار در یک دوره کوتاه‌مدت متوسط خواهد بود.

تعطیلی برنامه کارخانه‌ها برای تعمیر و نگهداری نیز احتمالا برای جبران ضعف تقاضا کافی نیست و این در حالی است که کاهش مداوم قیمت‌های واردات نیز قابلیت تبدیل شدن به گزینه‌ای جهت جایگزینی عرضه کمتر داخلی چین در ماه‌های آینده را دارد. بوکنهوزر معتقد است که تعطیلی کارخانه‌ها برای تعمیر و نگهداری درحال‌حاضر با وجود موجودی انبار کافی مراکز خدمات تفاوت زیادی ایجاد نخواهد کرد.

ارزیابی دو هفته‌ای موسسه «Fastmarkets» برای نرخ وارداتی کویل نورد گرم فولادی با موعد تحویل در هفته نخست سپتامبر در بندر هیوستون امریکا با احتساب هزینه حمل، بین ۷۴۰ دلار در هر تن تا ۷۸۰ دلار در هر تن (مبلغی مابین ۳۷ دلار تا ۳۹ دلار به ازای هر ۱۰۰ پوند) در روز چهارشنبه ۳۱ ماه اوت بدون تغییر بود اما ۳۹.۶۸ درصد کمتر از مبلغ مابین یک هزار و ۲۲۰ دلار در هر تن تا یک هزار و ۳۰۰ دلار در هر تن نسبت به روز پنجم ماه ژانویه بود.

بر اساس داده‌های اداره سرشماری ایالات متحده امریکا در سال ۲۰۲۲، کل واردات محصولات نورد تخت فولادی به این کشور از ماه ژانویه تا ژوئن، با ۴.۸۲ درصد افزایش به ۶.۰۹ میلیون تن در مقایسه با ۵.۸۱ میلیون تن در مدت مشابه سال گذشته رسید.

کاهش نرخ مواد اولیه

به گفته تحلیلگران، کاهش هزینه مواد اولیه می‌تواند به روند نزولی نرخ کویل نورد گرم کمک کند. فردیانی پیش‌بینی می‌کند که بازار فولاد نورد تخت در سال آینده روند نزولی را از سر بگیرد زیرا عواملی از جمله نرخ قراضه‌ها کمتر از قیمت‌های فصل پیک خرید و قیمت‌های رقابتی وارداتی است. به همین دلیل بازارهای فولاد در سطح جهانی به دلیل تضعیف تقاضا و کاهش هزینه‌های مواد اولیه روند کاهشی خواهند داشت.

در ماه آوریل، ارزیابی ماهانه موسسه «Fastmarkets» از ضایعات فولادی درجه یک خرد شده، نرخ خرید مصرف‌کننده برای تحویل درب کارخانه در ایالت شیکاگو در هشتم ماه آوریل به بالاترین حد خود در ۱۴ سال گذشته یعنی ۷۶۰ دلار به ازای هر تن ناخالص (۶۷۸.۵۷ دلار در هر تن کوچک) رسید اما از آن زمان تاکنون به روند کاهشی خود ادامه می‌دهد و به عدد ۴۰۵ دلار در هر تن در هشتم ماه آگوست رسیده است. به همین دلیل انتظار می‌رود نرخ قراضه در طول معاملات ماه سپتامبر کاهش یابد.

بوکنهوزر خاطرنشان کرد که کاهش نرخ مواد اولیه در ادامه روند نزولی نرخ فولاد چین تاثیرگذار است و نرخ فولاد امریکا را به سطح متوسط آن کاهش می‌دهد. وی در ادامه اضافه کرد که اگر شما نیز مانند من معتقد به تئوری نزول نرخ در مورد نرخ سنگ‌آهن و زغال‌سنگ متالورژی هستید، باید توقع کاهش نرخ فولاد را هم داشته باشید و این روندی است که در ۱۲ تا ۳۶ ماه آینده شاهد آن خواهیم بود.

در این سناریو، نرخ فولاد ایالات متحده امریکا به سطح متوسط بازخواهد گشت و در محدوده ۳۰ دلار تا ۳۵ دلار به ازای هر ۱۰۰ پوند قرار می‌گیرد. بازار کویل نورد گرم چین به دلیل فقدان اعتماد به بازار و ضعف ثبات در تقاضای مصرف‌کننده نهایی و کاهش نرخ مواد اولیه، تحت تاثیر قرار گرفته است.

به گفته تحلیلگران، با تثبیت نرخ فولاد، رکورد سودآوری شرکت‌های بزرگ فولاد ممکن است ادامه پیدا نکند. همان طور که در بازار قابل مشاهده است، قیمت‌ها بعد از ثبت رکوردهای تاریخی در حال کاهش هستند و با ادامه این روند، شاهد برخی از چالش‌های سودآوری مداوم خواهید بود که بازیگران اصلی این صنعت در ۶ فصل گذشته شاهد آن بوده‌اند.

پس از انبوهی از اعلام درآمد سه ماهه دوم امسال میلادی از سوی تولیدکنندگان بزرگ فولاد در ماه جولای، مدیران ارشد به کاهش نرخ فولاد و استراتژی‌های پوشش ریسک خود برای مبارزه با مسیر نزولی نرخ اذعان کردند. در آخرین اعلام سود درآمد شرکت «Nucor» که در آن، این شرکت رکورد سه ماهه دوم خود را گزارش کرد، مدیران ارشد پیش‌بینی کردند که در ادامه ممکن است درآمدهای کمتری به دلیل کاهش نرخ فولاد به‌دست بیاید اما این شرکت بیان کرد که پیش‌بینی می‌شود قیمت‌ها به طور قابل توجهی بالاتر از سطوح اعلام شده قبل از همه‌گیری کرونا برای سه ماهه آینده امسال و پس از آن باقی بماند.

مارک میلت، مدیر اجرایی شرکت «SDI» می‌گوید که انباشت محصول قبل از رسیدن به فصل پیک فروش و ثبت سفارش‌هایی بزرگ که موعد تحویل آنها حتی به سال ۲۰۲۳ می‌رسد، می‌تواند یک پوشش ریسک عالی جهت کاهش نرخ فولاد باشد.

جایگاه مغفول معادن در رشد اقتصادی

گروه معدن

فرسودگی ماشین‌آلات معدنکاوی، اجرا نشدن قوانین زیست‌محیطی، اعطای بی‌ضابطه معدن به اشخاص غیرمتخصص، فقدان اکتشافات سیستماتک و نبود بانک اطلاعاتی اکتشافی طی سال‌های گذشته علاوه‌بر ایجاد سوءاستفاده مالی و رانت از معادن، سهم این منابع خدادادی در رشد اقتصادی مازندران را هم مبهم کرده است.

به گزارش ایرنا، ایران یک درصد جمعیت جهان، یک درصد از مساحت جهان و یک درصد از ذخایر معدنی جهان را در اختیار دارد و ایران تنها از یک‌درصد از ذخایر معدنی خود بهره‌برداری می‌کند، در حالی که براساس استانداردهای جهانی این میزان باید حدود ۵ درصد باشد که اگر با استاندارد جهانی از ذخایر معدنی خود بهره‌برداری کند، چندین برابر درآمدهای نفتی، این بخش ارزآوری خواهد داشت.

براساس گزارش مرکز آمار ایران، میزان ذخایر معدنی کشورمان ۲۵.۷میلیارد تن است که سهم سنگ آهک با ۱۷ میلیارد تن، ۶۷ درصد، سنگ‌آهن ۲.۵ میلیارد تن با ۱۰ درصد و سنگ لاشه ۱.۷ میلیارد تن با ۶.۶درصد بالاترین میزان است.

عکس: روزگار معدن

با این حال شرایط مازندران هم چندان تفاوتی با آمارهای ملی استخراج معادن ندارد و این استان هم با داشتن معادن متنوع و تنوع ذخایر معدنی از استان‌های غنی از نظر فرآورده‌های معدنی است و تولیدات این بخش هم‌ردیف نفت درآمدزا است. وجود معادنی نظیر فلورین، زغال‌سنگ، شن و ماسه، روی، سیلیس، سنگ‌های زینتی، مرمریت این استان را به یکی از نقاط برخوردار کشور در حوزه معدن مبدل کرده است.

در دهه‌های گذشته در استان مازندران ۲۸۰فقره پروانه بهره‌برداری معدنی صادر شده که در زمان حاضر ۱۲۰ معدن آن فعال و ۱۱۰ مورد غیرفعال و ۴۰ مورد نیمه‌فعال و ۱۰ فقره سلب صلاحیت شده است. مهم‌ترین محصولات صادراتی صنایع معدنی استان مازندران نیز شامل سیمان، کلینکر، سفال بام، ظروف چینی، سرب و زغال‌سنگ حرارتی است.

در ورای موضوع مطرح شده به باور صاحبنظران هیچگاه ظرفیت معدن در رشد اقتصادی مازندران مشخص نبوده و نیست و دغدغه‌هایی ازجمله پوشش گیاهی و کوهستانی و صب‌العبور بودن مناطق مطالعاتی و فقدان اکتشافات سیستماتک، وجود نداشتن بانک اطلاعاتی اکتشافی و معدنی و فقدان زیرساخت‌های زیربنایی و عدم وجود صنایع فرآوری مواد معدنی و کمبود تخصص موجب کندی پیشرفت برنامه‌های اکتشافی مواد معدنی در استان شده و سهم این منابع خدادادی در رشد اقتصادی این دیار را در هاله‌ای از ابهام فرو برده است.

با وجود آنکه سهم صنعت، کشاورزی و گردشگری در رشد اقتصادی استان براساس آمار سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی مازندران حدود ۷۵ درصد است اما هیچگاه متولیان حوزه اقتصادی استان به جایگاه اقتصادی با حفظ چارچوب‌های محیط‌زیستی چندان اعتنا نداشتند و این موضوع به عنوان یک ضعف اساسی تنها باعث افزایش رانت و خرید و فروش بی‌ضابطه جواز معدن شده است.

موضوعی که از چشم مدیران ارشد استان در دولت سیزدهم دور نماند و سیدمحمود حسینی‌پور استاندار مازندران در آخرین جلسه شورای عالی معادن استان «با عنوان اینکه معدن یکی از زیرساخت‌های اصلی رشد اقتصادی در استان محسوب می‌شود و باید در حوزه معادن سیاست گذاری‌های مناسبی را انجام بدهیم، خاطرنشان کرد: در سند آمایش معدن استان در سال‌های اخیر سیاست‌گذاری قابل توجهی صورت نگرفته است و آن چیزی که تا به امروز در استان در صدور مجوز معادن مشاهده می‌کنیم متناسب با تقاضاهایی که در استان شکل گرفت می‌باشد نه براساس آمایشی که ایجاد کردیم.»

«وی همچنین خواستار استقرار یک تیم کارشناسی و حرفه‌ای برای ارزیابی وضعیت معادن استان شد. استاندار با بیان اینکه با توجه به شرایط ویژه مازندران باید از مجموعه معادن استان در رشد اقتصادی استفاده کنیم، اظهار کرد: در موضوع معادن همه‌چیز باید در اتاق شیشه‌ای قرار گیرد تا سهم معدن در رشد اقتصادی استان روشن شود.»

سیمان، شستشو و دانه‌بندی شن و ماسه، آسفالت بتن آماده، پخت سوم چینی و سرامیک، ظروف چینی، آجر ماشینی، گچ ساختمانی، سنگبری مقره سیلیکونی، سپتیک تانک، آجرهای نسوز، فرآورده‌های بتنی، کنسانتره زغال‌سنگ، سرب، سیلیس، سفال بام، ورق‌های موج‌دار سیمانی و مصنوعات سنگی از مهم‌ترین صنایع معدنی فرآوری شده استان است و اکنون با وجود آنکه براساس آمار حدود ۸۰ هزار نفر در حوزه معدن و فرآوری محصولات معدنی در استان مشغول به‌کار هستند اما به باور صاحب‌نظران با تکیه به زیرساخت‌ها و رویکردهای فنی، می‌توان این میزان اشتغالزایی و تولیدات فرآوری محصولات معدنی را طی یک دوره پنج ساله به ۳ برابر افزایش داد.

همچنین فرسودگی ماشین‌آلات خط تولید، نامناسب بودن جاده‌های دسترسی به معادن، فقدان خدمات زیرساختی مانند برق رسانی و کاغذبازی‌های اداری، از چالش‌های اساسی در بخش توسعه صنایع مازندران است که باید در چارچوب مسائل قانونی برای رفع این معضلات تدبیر کرد.

به واقع رشد تولید، صادرات، ارزآوری، اکتشافات، اجرای طرح‌های توسعه و مدیریت کلان حاکم بر آن، جملگی نویدبخش رونقی از جنس جهش تولید برای این حوزه از اقتصاد خواهد بود که در سال‌های آینده مملوس‌تر از گذشته به ثمر می‌نشیند.

در این مسیر سخت معدنکاران و نیروهای فعال در این حوزه با چالش‌هایی روبه‌رو بوده‌اند که از آنها گذشته‌اند و البته معتقدند اگر برخی از بی‌مهری‌ها کم بشود شاهد دگرگونی بیشتری در این حوزه خواهیم بود که منفعت آن به اقتصاد مازندران می‌رسد.

کارشناسان معتقدند سازمان نظام مهندسی معدن بازوی اجرایی متخصص و معتمد برای سازمان صنعت، معدن و تجارت محسوب می‌شود که نقش موثری در ارتقای کیفیت کاری و کاهش مشکلات در این حوزه خواهد داشت اما برخی از رفتارهای سلیقه‌ای باعث شده در مواقعی نسبت به نقش و ماموریت‌های آن کم‌توجهی صورت بگیرد.

استفاده از مسئول فنی در معادن بر طبق ماده ۳۴ قانون معادن و ماده ۶۵ آیین‌نامه اجرایی مورد اشاره قرار گرفته و همچنین بنابر ضرورت بهره‌مندی سازمان یافته از تخصص‌های حوزه معادن و صنایع معدنی، سازمان نظام مهندسی معدن در اسفند ۱۳۷۹ و با ۳۷ ماده قانونی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است که اهدف و وظایف قانونی این سازمان در ماده ۲ مورد تاکید و تصریح قرار گرفته و قطعا چنانچه فضای حاکمیتی وزارت صمت بیشتر از گذشته از قابلیت‌های بازوی فنی خویش استفاده نماید، شاهد محقق شدن اهداف قانونی این سازمان خواهیم بود.

▣ ظرفیت ناشناخته معدن در اشتغال مازندران

عباس خدادای یکی از کارشناسان حوزه معدن در مازندران در گفت‌وگو با ایرنا با بیان اینکه، معدن در این خطه ظرفیتی مغفول است، گفت: ارزش ریالی، حجم ذخایر، اشتغال پایدار و انرژی مصرفی در تولیدات و اکتشافات معدنی همواره مورد توجه مسئولان بوده است اما اقدام موثری برای تحقق این امر تاکنون شاهد نبودیم.

وی بر ضرورت تجهیز و بروزرسانی تجهیزات معادن استان تاکید و تصریح کرد: فرسودگی ماشین‌آلات به ویژه در معادن قدیمی چالش مهمی برای بهره‌برداران بخش معدنی است.

خدادادی با بیان اینکه در دهه‌های اول انقلاب دولت با نیازسنجی در بخش معدنی همکاری مطلوبی با معدنکاران داشت، خاطرنشان کرد: تهیه ماشین‌آلات بخش معدنی در آن سال‌ها با یارانه دولتی میسر بود و بهره برداران معدنی در این زمینه کمتر دچار مشکل می‌شدند.

وی ادامه داد: هزینه واردات دستگاه‌های معدنی بالا است و هر بهره‌برداری توان و امکان خرید آنها ندارد.

این کارشناس حوزه معدن در ادامه با تاکید بر اینکه استخراج مواد معدنی به دلیل فرسوده بودن ماشین‌آلات معدنی منجربه بالارفتن هزینه تولید می‌شود، اضافه کرد: این مسئله توانایی مالی معدنکاران استان را به حداقل می‌رساند و نیز بهره‌وری نامناسب و نبود استخراج علمی و اصولی در بیشتر معادن این استان سبب شده استخراج مناسب و بهینه از ذخایر معدنی صورت نگیرد.

این فعال اقتصادی یادآور شد: وجود ماشین‌آلات به‌روز منجربه افزایش کیفیت استخراج و کاهش مصرف انرژی و هزینه نگهداری و تعمیرات ماشین‌آلات می‌شود.

خدادادی ادامه داد: ظرفیت و جایگاه اشتغال در حوزه معدن مازندران مغفول باقی‌مانده که به طور حتم با اصلاح رویه و افزایش هم‌افزایی در چارچوب مسائل زیست‌محیطی می‌توان این منبع خدادادی را شکوفا کرد.

▣ توسعه مازندران با حمایت از فعالیت‌های معدنی

همچنین مجید فانی، سرپرست سازمان صنعت، معدن و تجارت مازندران در گفت‌وگو با ایرنا با بیان اینکه، با فرآیند ساده تبدیل مواد معدنی می‌تواند به محصول ارزشمند صادراتی تبدیل شود، معتقد است: اگر برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری برای فرآوری این محصولات به مواد دیگر اتخاذ نشود، به طور حتم ۵۰ درصد کارخانه‌های این ماده معدنی در استان طی سال‌های آینده تعطیل می‌شود.

وی تصریح کرد: ساخت‌وسازهای کشور و جهان به سمتی پیش می‌رود که مصرف سیمان به شیوه سیمان ساختمانی خام منسوخ است و باید در کنار اکتشاف به فکر فرآوری این محصولات اکتشافی باشیم.

فانی با اشاره به مرغوبیت مواد معدنی مازندران، افزود: مواد معدنی مازندران قابلیت کاربرد در صنعت‌های مختلف دارد اما این مواد معدنی نتوانست به خوبی جایگاه خود را در بین مشاغلی مختلف پیدا کند.

این مقام مسئول با اشاره لزوم برگزاری دوره‌های آموزشی بررسی ظرفیت‌های معدنی و فرآوری آن در استان برای فعالان اقتصادی و معدن داران واقعی، بیان کرد: ورود به فرآوری محصولات معدنی برای ایجاد اشتغال پایدار در استان ضروری است.

سرپرست سازمان صنعت، معدن و تجارت مازندران ادامه داد: فروش حجم بالای مواد معدنی به صورت خام برای جلوگیری از تعطیلی معادن یکی از مشکلات اساسی معدنکاران این استان است.

فانی، حمایت مسئولان از فعالیت‌های معدنی را یکی از محورهای توسعه مازندران خواند و تاکید کرد: در عمل اتفاق و حمایت خاصی از بخش معدن در این استان رخ نداده است.

وی بر ضرورت افزایش ارزش‌افزوده فروش مواد معدنی تاکید و خاطرنشان کرد: نبود برنامه‌ریزی برای فرآوری معادن و بی‌ثباتی در برنامه‌ریزی برای بهره‌برداری و تولید این ماده معدنی از عمده دلایل خام‌فروشی آن در استان مازندران است.

فانی افزود: فرآوری مواد معدنی استخراج شده نیازمند ابزارهایی است که برخی از آنها در خارج کشور تولید می‌شود و اعمال تحریم‌ها باعث شده این ابزارها به سختی در دسترس باشد و گران شده است.

▣ کمبودهای زیرساختی معادن

از سوی دیگر مهدی رجبی، عضو خانه صنعت و معدن مازندران به ضرورت تامین زیرساخت معادن مازندران تاکید دارد و معتقد است که دولت می‌تواند با دسته‌بندی معادن و مشخص کردن معدن‌های پایدار نسبت به تامین زیرساخت برای آنها اقدام کند.

به گفته رجبی، برق‌رسانی به روستاهای دورافتاده در سال‌های گذشته اتفاق افتاد، اما با وجود اثربخشی معادن بر اقتصاد کشور در مورد تامین برق معدن‌ها تصمیمی گرفته نشده است.

وی یادآور شد: فروش مواد معدنی توسط معدن‌داران به صورت غیرنقدی است اما پرداخت مواردی چون عوارض دولتی، مالیات و دیگر هزینه‌ها باید نقدی انجام شود که سبب تحمیل فشار به بهره‌برداران و کاهش قدرت مالی آنها به مرور زمان می‌شود.

این فعال اقتصادی اظهار کرد: حقوق دولتی یکی‌دیگر از مشکلات معدن‌داران استان است که حداقل تقسیط مناسب آن می‌تواند به بهره‌برداران کمک کند.

وی در ادامه افزود: جایگاه و عملکرد واقعی صنایع معدنی در استان به درستی تعریف نشده و آشنایی با فناوری و داشتن ماشین‌آلات روز دنیا برای ایجاد صنایع معدنی ضرورت دارد.

رجبی ادامه داد: فرآیند قانونگذاری کشور به بهره‌برداران پروانه بهره‌برداری ارائه می‌دهد و این به آن معناست که معدنکار می‌تواند همزمان اکتشاف، استخراج و فرآوری را انجام دهد.

عضو خانه صنعت و معدن مازندران گفت: همکاری و هماهنگی دستگاه‌های اجرایی می‌تواند برخی از مشکلات را حل و فصل کند؛ از جمله تشریفات اداری را می‌توان کاهش داد.

وی سرمایه‌گذاری در معادن را نوعی تجهیز منابع دولتی برشمرد و یادآور شد: معادن جزو انفال محسوب می‌شود بنابراین تامین زیرساخت‌ها، افزایش بهره‌وری و بازدهی آنها و حمایت از بهره‌برداران به نفع دولت است.

رجبی افزود: حمایت دولت در بخش‌های مختلف از فعالیت معدن داران سبب ثبات آن و ترغیب سرمایه‌گذاران می‌شود.

وی گفت: اکتشاف تا فرآوری، هزینه‌هایی برای بهره‌برداران به همراه دارد اما کار معدن می‌تواند ارزش‌افزوده ایجاد کند که نوعی سرمایه‌گذاری است.

این عضو خانه صنعت و معدن مازندران تصریح کرد: تغییر رویکردها و نگرش‌ها در زمینه سرمایه‌گذاری بخش معدنی می‌تواند جایگزین مناسبی برای درآمدهای نفتی باشد.

وی، به ضرورت بازنگری برخی از قوانین اشاره و بیان کرد: برخی معادن استان به صورت اسمی بهره‌بردار دارد اما اگر این معادن به سرمایه‌گذاران و فعالان معدنی واقعی سپرده شود نتیجه مناسبی دریافت خواهد شد.

وی اضافه کرد: فشارهای داخلی اثرگذارتر از تحریم‌های کشورهای خارجی بر معادن و بهره‌برداران معدنی کشور است.

همچنین کارشناس ارشد رشته مهندسی معدن گفت: نبود حمایت از سرمایه‌گذاران بخش معدنی در این استان سبب شده خیل زیادی از این قشر به خاطر سرمایه‌گذاری در مناطق مختلف مازندران ابراز پشیمانی کنند.

سعید عبدی با اشاره به فشارهای جنگ اقتصادی علیه نظام جمهوری اسلامی ایران در سال‌های اخیر افزود: در چنین شرایطی حمایت از رشد و توسعه صنایع داخلی بیشتر از گذشته احساس می‌شود و مسئولان اجرایی باید تدابیر درستی در این زمینه اتخاذ کنند. وی بیان کرد: با اینکه همواره سخن از حمایت از فعالان عرصه اقتصادی در کشور می‌شود، بهره‌برداران معادن استان در بخش‌های مختلف بانکی، مالیاتی و بیمه‌ای با مشکلات زیادی روبه‌رو هستند.

عبدی تاکید کرد: اعتمادسازی و فراهم کردن بستر مناسب برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در بخش‌های مختلف چرخه تولید، از اکتشاف گرفته تا محصول نهایی اجتناب‌ناپذیر است.

کارشناس ارشد مهندسی معدن به ضرورت آموزش شیوه‌های صادراتی و کسب بازارهای جهانی اشاره کرد و گفت: تدوین کارگاه‌های آموزشی برای آشنایی بهره‌برداران معدنی با بازارهای بین‌المللی ضرورت دارد.

وی بر اتکا نداشتن به تولید و صادرات یک یا چند مرحله فرآوری محصول تاکید و تصریح کرد: سیاستگذاری مسئولان باید به گونه‌ای باشد که چرخه تولید به سمت محصولات متنوع هدایت شود.

▣ نظارت بر معادن در اتاق شیشه‌ای مدیران

سیدمحمود حسینی‌ور، استاندار مازندران با بیان این که معدن یکی از زیرساخت‌های اصلی رشد اقتصادی در استان محسوب می‌شود، گفت: به دنبال فعال کردن معادن استان هستیم تا شاهد سهم و نقش موثر این حوزه در رشد اقتصادی استان باشیم.

وی در آخرین جلسه شورای‌عالی معادن استان با عنوان اینکه معدن یکی از زیرساخت‌های اصلی رشد اقتصادی در استان محسوب می‌شود و باید در حوزه معادن سیاست‌گذاری‌های مناسبی را انجام بدهیم، خاطرنشان کرد: در سند آمایش معدن استان طی سال‌های اخیر سیاست‌گذاری قابل‌توجهی صورت نگرفته است و آن چیزی که تا به امروز در استان در صدور مجوز معادن مشاهده می‌کنیم متناسب با تقاضاهایی که در استان شکل گرفت می‌باشد نه براساس آمایشی که ایجاد کردیم.

وی گفت: باید استقرار یک تیم کارشناسی و حرفه‌ای برای ارزیابی وضعیت معادن استان در دستور کار شورای معادن استان قرار گیرد.

استاندار با اشاره به اینکه با توجه به شرایط ویژه مازندران باید از مجموعه معادن استان در رشد اقتصادی استفاده کنیم، اظهار کرد: در موضوع معادن همه چیز باید در اتاق شیشه‌ای قرار گیرد تا سهم معدن در رشد اقتصادی استان روشن شود.

حسینی‌پور ادامه داد: در درجه اول باید شاهد شفاف‌سازی در معادن استان باشیم و واگذاری معادن باید ساختار معینی پیدا کند و سهم معادن استان باید در اقتصاد مازندران و جایگاه آن در سند آمایش مشخص شود.

وی اضافه کرد: میزان بهره‌وری حاصل از معادن استان باید کاملا مشخص شود و مدیریت استان به‌ویژه سازمان صمت باید روشن کند معادن در رشد اقتصادی و تراکنش مالی در استان چه سهم و نقشی دارد و همچنین انتفاع مردم از معادن باید دیده شود.

نماینده عالی دولت در استان مازندران گفت: باید کاری کنیم معادن استان برای همه مردم نفع داشته باشد که البته این مهم در گرو سیاست‌گذاری راهبردی است. معدن، یک کار تخصصی است و باید سازوکارها در این راستا مشخص شود. به دنبال فعال کردن معادن استان هستیم.

حسینی پور با بیان این که تحول در تشکل‌های معدنی استان برای باز کردن راه سرمایه‌گذاران جدید و شکستن انحصار جهت حل مشکلات مردم می‌تواند اثرگذار باشد، تصریح کرد: همچنین معادنی که سال‌هاست مجوز گرفتند و کاری نکردند باید شناسایی و سرمایه‌گذاران جدید جایگزین این افراد شوند. فعال شدن بخش خصوصی موجب تحرک بیشتر معادن استان می‌شود.

وی یادآور شد: روستاهایی که در ایجاد معادن استان دخیل هستند باید در روند فعالیت آن معادن شریک شوند و برای تحقق این مهم باید سیاست‌گذاری لازم انجام شود.

روی خط خبر

ریزش مرگبار معدن در بختگان فارس

مدیرکل مدیریت بحران استانداری فارس گفت: به دنبال ریزش معدن غیرمجاز سنگ کرومیت روستای دهمورد شهرستان بختگان، عملیات امداد و جست‌وجوی مفقودان احتمالی در این معدن با انتقال پیکر ۲ جانباخته و یک مصدوم این حادثه پایان یافت.

خلیل عبدالهی در گفت‌وگو با ایرنا اظهارکرد: این حادثه حوالی ساعت ۲۱ شامگاه جمعه ۱۵مهر رخ داد و پس از آن، گروه‌های امدادی مجهز به سگ زنده‌یاب به محل معدن اعزام شدند.

وی با اشاره به نامشخص بودن شمار کارگران معدن با توجه به غیرمجاز بودن آن اظهار کرد: آوار ناشی از ریزش معدن با هدف یافتن مفقودان احتمالی، بررسی و در نهایت بامداد شنبه مشخص شد که فرد دیگری در این حادثه مصدوم یا کشته نشده است. شهرستان بختگان در شمال شرق استان فارس واقع است.

بازدید وزیر صمت از بزرگ‌ترین کارخانه فولاد مازندران

وزیر صنعت، معدن و تجارت عصر جمعه از شرکت فولاد البرز ایرانیان به عنوان بزرگ‌ترین کارخانه تولیدکننده فولاد مازندران در ساری بازدید کرد.

به گزارش ایرنا، رضا فاطمی امین با حضور در این واحد صنعتی بزرگ در ساری از نزدیک در جریان روند تولید و مشکلات اداری و مالی آن قرار گرفت.

این کارخانه فولاد دارای ۴۵۰ نیروی انسانی است و سالانه یک میلیون و ۵۰۰ هزار تن انواع میلگرد، فولاد، تیرآهن تولید می‌کند.

فاطمی امین، وزیر صنعت، معدن و تجارت به منظور بازدید از تعدادی از واحدهای صنعتی و تولیدی و دیدار با فعالان اقتصادی در قالب سفر کاری یک روزه وارد استان مازندران شد.

وی پس از ورود به استان مازندران در شهرستان آمل مورد استقبال مسئولان محلی قرار گرفت.

وزیر صمت پس از ورود به شهرستان آمل به زیارت امامزاده ابراهیم(ع) رفت و در جوار بارگاه این امامزاده عظیم الشان به مقام شامخ شهدای این شهرستان ادای احترام کرد.

فاطمی امین همچنین با حضور در شرکت فرآورده‌های لبنی کاله در آمل، شرکت آب بند در بابل، نساجی مازندران در قائمشهر، صنایع چوب و کاغذ و فولاد ایرانیان در ساری از بخش‌های مختلف آن بازدید کرد.

حدود ۸۰ هزار نفر به صورت مستقیم در واحدهای تولیدی و صنعتی استان اشتغال دارند و از مجموع ۲ هزار و ۳۰۰ واحد صنعتی استان، ۴۶۱ واحد در بخش ماشین‌آلات و فلزات اساسی، ۱۳۹ واحد در بخش برق و الکترونیک، ۱۱۵ واحد در بخش نساجی، ۴۰۸ واحد در بخش محصولات شیمیایی، ۲۱۶ واحد در بخش سلولزی، ۵۳۰ واحد در بخش کانی غیرفلزی و ۳۶۷ واحد صنعتی نیز در بخش تولید محصولات غذایی مشغول فعالیت هستند.

بیشترین سهم واحدهای صنعتی استان نیز متعلق به شهرستان آمل است که حدود ۴۰۰واحد صنعتی فعال دارد. ۲۶ درصد صنایع فعال استان نیز در شهرستان‌های ساری، بابل و سوادکوه مستقر هستند.

مازندران در حوزه اشتغال واحدهای صنعتی با استقرار ۴ درصد واحدهای صنعتی کشور در این استان یازدهمین استان کشور است و ۳.۸ درصد اشتغال صنعتی را در اختیار دارد.

عکس: روزگار معدن

سبقت تورم از دستمزد

سبد معیشت کارگران آب رفت

مرضیه احقاقی

روند رو به رشد تورم در سال‌های اخیر به چالشی جدی در زندگی کارگران، مزدبگیران و به‌ویژه دهک‌های پایین جامعه بدل شده است. در چنین شرایطی، هر ازگاهی آمار و ارقامی مبنی بر کنترل رشد تورم منتشر می‌شود؛ اخباری که با واقعیت زندگی مردم همخوانی ندارد و به اعتراض کارگران منتهی می‌شود. میزان سبد معیشت برای یک خانواده ۳ نفری از حدود ۹ میلیون تومان در ابتدای امسال به بیش از ۱۷ میلیون تومان در نیمه شهریور افزایش یافته است. این رشد قابل‌توجه از روند صعودی تورم نشأت می‌گیرد. افزایش هزینه‌های زندگی مردم در شرایطی که حقوق تنها یک‌بار در ابتدای سال، افزایش می‌یابد، هزینه مضاعفی را به مردم تحمیل می‌کند. برای به حداقل رساندن فشار معیشتی به زندگی مردم، اصلاح قوانین و رویکردهای قانونی در این بخش ضروری به‌نظر می‌رسد. به‌عنوان مثال می‌توان با تغییر و افزایش چندباره حقوق و دستمزد در طول یک سال، مانع وارد آمدن فشار بیشتر به زندگی کارگران شد. بدون تردید چنانچه تشکل‌های کارگری از توان کافی برای حمایت از حقوق کارگران، برخوردار باشند، امکانی برای رفع چنین مشکلاتی فراهم خواهد شد. «روزگارمعدن» در این گزارش به رابطه مزد و تورم و تاثیر آن بر معیشت کارگران پرداخته است.

> روند تصاعدی قیمت‌ها در حوزه‌های گوناگون جریان دارد، با این وجود، دولتمردان و سیاست‌گذاران تنها به‌دنبال پوشش دادن شکست خود در تامین معیشت مردم هستند

آمارهای رسمی تورم

براساس گزارش مرکز آمار، نرخ تورم سالانه که درصد تغییر میانگین اعداد شاخص نرخ در یک سال منتهی به شهریور، نسبت به دوره مشابه قبل از آن است برابر ۴۲.۱ درصد بود که نسبت به مدت مشابه ماه قبل، ۰.۶ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد. همچنین نرخ تورم سالانه برای خانوارهای شهری و روستایی به ترتیب ۴۱.۵ و ۴۵.۳ درصد بوده که برای خانوارهای شهری ۰.۶ واحد درصد و برای خانوارهای روستایی ۰.۹واحد درصد افزایش داشته است. نرخ تورم نقطه‌ای که درصد تغییر عدد شاخص قیمت، نسبت به ماه مشابه سال قبل است در شهریور امسال به ۴۹.۷ درصد رسیده؛ یعنی خانوارهای کشور به‌طور میانگین ۴۹.۷ درصد بیش از شهریور ۱۴۰۰ برای خرید یک «مجموعه کالاها و خدمات یکسان» هزینه کرده‌اند. گفتنی است نرخ تورم نقطه‌ای شهریور ۱۴۰۱ در مقایسه با ماه قبل، ۲.۵ واحد درصد کاهش یافته؛ یعنی از شتاب رشد تورم به میزان ۲.۵ درصد کاسته شده است. براساس این گزارش، نرخ تورم نقطه‌ای برای خانوارهای شهری ۴۸.۴ درصد بوده که نسبت به ماه قبل ۲.۷ واحد درصد کاهش داشته است. این نرخ برای خانوارهای روستایی ۵۶.۳ درصد بوده که نسبت به ماه قبل ۲.۱ واحد درصد کاهش داشته است.

گرانی پایان ندارد

علیرضا حیدری، فعال کارگری در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» و درباره گزارش مرکز آمار مبنی بر کاهش ۲.۵ درصدی نرخ تورم نقطه‌ای شهریور ۱۴۰۱ در مقایسه با ماه قبل، اظهار کرد: بررسی آمارهای ماهانه حکایت از آن دارد که در شهریور از شیب رشد تورم ۲ درصد کاسته شده است. با این وجود، همچنان شاهد روند افزایشی نرخ تورم در اقتصاد کشور هستیم. همین موضوع زمینه کاهش قدرت خرید طبقه کارگر و بازنشستگان را فراهم کرده است. در چنین شرایطی، فشارهای اقتصادی به شکل مضاعفی زیست طبقات مزدبگیر را تحت‌تاثیر منفی قرار داده است.

وی افزود: آمار و ارقام یادشده، میانگین تورم را در بخش‌های گوناگون نشان می‌دهد، اما چنانچه میزان تورم کالاها و خدمات ضروری خانوارها به‌طور جداگانه بررسی شود، درصد اختصاص‌یافته به آن به‌مراتب بیشتر خواهد بود. به‌عنوان مثال، چنانچه تورم چند قلم کالای متاثر از نرخ ارز ۴۲۰۰ تومانی را موردتوجه قرار دهید، این اعداد ۳ رقمی خواهند شد. کما اینکه تورم مواد خوراکی همچون روغن، ماکارونی، لبنیات، پروتئین و... تورم ۳ رقمی را تجربه کرده‌اند. این در حالی است که کالاهای یادشده جزو نیازهای اساسی خانواده‌ها به‌شمار می‌رود. حیدری گفت: با این وجود، آمار و ارقامی که به‌طور رسمی از تورم بیان می‌شود، به منزله پنهان کردن واقعیت هستند. به همین دلیل هم اگر به سراغ مصرف‌کنندگان بروید، بسیاری از آنها معتقدند تورم به‌مراتب بالاتری را در مقایسه با اعداد و ارقام اعلامی، تجربه می‌کنند.

این فعال کارگری گفت: بررسی وضعیت معیشت کارگران، بازنشستگان و طبقات مزدبگیر طی سال جاری حکایت از آن دارد که توان معیشتی آنها در مقایسه با سال گذشته، به‌شدت ضعیف شده است.

نرخ تعیین‌شده برای سبد معیشت

حیدری در ادامه و درباره نرخ تعیین‌شده از سبد معیشت گفت: کارگروه مزد شورای‌عالی کار، میزان سبد معیشت را در ماه‌های پایانی سال جاری برای یک خانواده ۳ نفره کارگری حدود ۹ میلیون تومان اعلام کرد. بازبینی دوباره همان سبد معیشتی در شهریور حکایت از آن دارد که یک خانواده ۳ نفری کارگری، اگر ماهی ۱۷ میلیون و ۶۰۰ هزارتومان درآمد ثابت ماهانه داشته باشد، می‌تواند از عهده مخارج زندگی بربیاید؛ بنابراین در ۶ ماه حدود ۹۰ درصد به هزینه‌های زندگی افزوده شده است؛ بنابراین ادعای یادشده مبنی بر بالاتر بودن نرخ تورم در اقتصاد کشور نسبت به آمار رسمی تایید می‌شود.این فعال کارگری گفت: تورم یادشده و رشد هزینه‌های زندگی تنها در نیمه نخست امسال حاکم بوده و انتظار می‌رود مسیر صعودی شاخص یادشده در نیمه دوم سال نیز ادامه یابد؛ بدین‌ترتیب هزینه زندگی مردم به‌مراتب افزایش خواهد یافت.

حیدری در پاسخ به سوالی مبنی بر تعیین دستمزد در قالب سالانه با توجه به تورم روزافزون حاکم بر اقتصاد گفت: افزایش تنها یک‌باره مزد در ابتدای هر سال، با توجه به شرایط حاکم بر اقتصاد کشور، منطقی نیست. در چنین شرایطی، جامعه به‌طور دائم به سمت فقیرتر شدن هرچه بیشتر پیش می‌رود.

وظیفه شورای‌عالی کار

حیدری افزود: در بسیاری از کشورها با نرخ‌های تورم به‌مراتب پایین‌تر از ایران، میزان دستمزد در طول یک سال، چندین بار و متناسب با تورم افزایش می‌یابد. حتی در کشور همسایه ما ترکیه که با روند رو به رشد تورمی روبه‌رو بوده، از ابتدای امسال، چند بار دستمزدها بیشتر شده است.

این فعال کارگری گفت: در ماده ۴۱ قانون کار تاکید شده: «شورای‌عالی کار همه‌ساله موظف است، میزان حداقل مزد کارگران را برای نقاط گوناگون کشور یا صنایع مختلف با توجه به معیارهای مشخص تعیین کند.»؛ بنابراین در این بند قانونی تاکیدی بر افزایش تنها یک‌باره مزد در طول سال وجود ندارد.

البته شاید این بند قانونی از شفافیت و کارآیی لازم برخوردار نباشد و در این صورت، بازنگری در این قانون ضروری به‌نظر می‌رسد. در واقع چنانچه تورم در طول یک سال از رقمی مشخص فراتر رود، شورای‌عالی کار موظف می‌شود در دستمزدهای کارگران بازبینی لازم را انجام دهد؛ بدین‌ترتیب پیامدهای ناشی از روند روزافزون نرخ تورم بر زندگی و معیشت مردم خنثی می‌شود.

حیدری با اشاره به ماده ۹۶ قانون تامین اجتماعی اظهار کرد: در این ماده قانونی تاکید شده: «سازمان مکلف است میزان تمامی مستمری‌های بازنشستگی، ازکارافتادگی کلی و مجموع مستمری بازماندگان را در فواصل زمانی که حداکثر از سالی یک‌بار کمتر نباشد با توجه به افزایش هزینه زندگی با تصویب هیات وزیران به همان نسبت افزایش دهد.»؛ بنابراین الزامی برای افزایش تنها یک‌باره حقوق بازنشستگان در طول یک سال وجود ندارد.این فعال کارگری گفت: در این میان، گویا غفلتی در اجرای قوانین مربوط به دستمزد شده که بازبینی در این شرایط ضروری به‌نظر می‌رسد.

حیدری افزود: فشار معیشتی به مردم، زمینه نارضایتی آنها را فراهم می‌کند و به موجی از اعتراضات منتهی می‌شود. در واقع اقتصاد بر سیاست، فرهنگ، روابط اجتماعی و... اثرگذار است. در شرایطی که سبد اقلام مصرفی خانواده در حوزه‌های گوناگون بهداشت، آموزش، تامین نیازهای روزانه و... هر روز کوچک‌تر شود، نارضایتی شدت می‌گیرد و خود را به شکل‌های گوناگون در جامعه نمایان می‌کند.

وی گفت: در دوره‌ای که موضوع حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی مطرح شد، بسیاری از فعالان صنعتی و کارگری نسبت به بروز تورم‌های افسارگسیخته و افت قابل‌توجه طبقات مزدبگیر و دهک‌های پایین جامعه هشدار دادند. این روند نزولی معیشتی، خود را در قالب شوک‌هایی بر جامعه نمایان خواهد کرد. در ادامه نارضایتی‌های عمده‌ای در میان طبقات گوناگون به‌ویژه دهک‌های پایین جامعه ایجاد می‌شود که عوارضی را به‌دنبال خواهد داشت؛ بنابراین در حال حاضر باید منتظر بازتاب اثرات این سیاست‌های غلط اقتصادی در جامعه باشیم.

حیدری افزود: در حال حاضر، شرایط به‌قدری برای دهک‌های پایین جامعه دشوار شده که برخی به‌جای اجاره‌خانه به اجاره کانتینر روی آورده‌اند. در واقع، اجبار در زندگی جایگزین انتخاب شده و همین موضوع پیامدهای اجتماعی گسترده‌ای را برای خانوارها و به‌دنبال آن جامعه خواهد داشت.

کنترل تورم، در حد شعار

بهرام حسنی‌نژاد، فعال کارگری در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» اظهار کرد: کنترل تورم یا حتی کنترل شیب تورم با واقعیت‌های زندگی و اعداد و ارقامی که در مخارج زندگی روزمره تجربه می‌کنیم، همخوانی ندارد.

وی افزود: معیشت و اجاره‌خانه مهم‌ترین عنصر تشکیل‌دهنده هزینه زندگی کارگران است.

میزان اجاره‌خانه در سال‌های اخیر روند رو به رشد غیرمنطقی را پشت‌سر گذاشته و به چالشی اساسی در زندگی کارگران بدل شده است.

حسنی‌نژاد گفت: روند افزایشی قیمت به‌صورت تصاعدی در حوزه‌های گوناگون جریان دارد، با این وجود، دولتمردان و سیاست‌گذاران تنها به‌دنبال پوشش دادن شکست خود در تامین معیشت مردم هستند.

این فعال کارگری افزود: دولت‌ها با شعار بهبود شرایط زندگی مردم و ارتقای سطح معیشت آنها روی کار می‌آیند. با این وجود، عملکرد دولت‌ها در طول دهه‌های گذشته هیچ شباهتی به شعارهای آنها نداشته است. گویی شعار بهبود معیشت، تنها با هدف جلب مشارکت مردم به صندوق‌های انتخاباتی، سر داده می‌شود.

وی ادامه داد: در واقعیت دولت‌ها در خدمت به سرمایه‌داران هستند و عملکرد هر دولت، نزولی‌تر از دولت‌های پیشین است. حتی دولت‌هایی که شعار حمایت از زحمتکشان را سر می‌دهند نیز نسبت به وضعیت زیست کارگران، بی‌تفاوت هستند.

حسنی‌نژاد گفت: تشکل‌های کارگری که در حال حاضر به صورت رسمی و قانونی در کشور فعالیت می‌کنند، موردپذیرش کارگران نیستند. این تشکل‌ها عملا از حقوق کارگران دفاع نمی‌کنند و فاقد کارآیی لازم هستند. این تشکل‌ها در واقع تلاش می‌کنند سیاست‌های دولت در مقابل کارگران را اجرایی کنند. مستقل نبودن تشکل‌های کارگری عملا کارآیی آنها را تحت‌الشعاع قرار داده است.

وی افزود: فعالان این تشکل‌های کارگری، تنها به شعارهای سطحی و درنهایت نیز به خواسته کارفرمایان و سرمایه‌داران بسنده می‌کنند. در چنین شرایطی نباید به پیگیری مطالبات کارگران از سوی کارفرمایان امید داشت. از آنجا که تشکل‌های کارگری رسمی، تابعی از سیاست‌های دولت هستند، نمی‌توانند برای بهبود شرایط کارگران عمل کنند. درنتیجه خواست کارگران را مصادره به میل خود می‌کنند. در ادامه نیز با تبلیغات خود را به سیستم کارگری نزدیک می‌کنند تا کنترل شرایط را بر عهده بگیرند.

حسنی‌نژاد گفت: اقتصاد از بالاترین اثرگذاری بر نظم اجتماعی برخوردار است. در شرایطی که مردم با چالش‌های اساسی در تامین معیشت خود روبه‌رو هستند، امکان اعتراضات اجتماعی بیشتر می‌شود. نبود ثبات و امنیت شغلی، فشار روزافزون به طبقه کارگر از سوی کارفرمایان و سرمایه‌داران و سیاست‌های اشتباه اقتصادی دولت که به فقیرتر شدن کارگرها، منتهی شده، زمینه اعتراضات مردمی را فراهم می‌کند.

سخن پایانی

افزایش یک‌باره مزد در ابتدای هر سال، با توجه به شرایط حاکم بر اقتصاد کشور و نرخ روزافزون تورم، منطقی نیست. در بسیاری از کشورها با نرخ‌های تورم به‌مراتب پایین‌تر از ایران، میزان دستمزد در طول یک سال، چندین بار و متناسب با تورم افزایش می‌یابد.

در ماده ۴۱ قانون کار تاکید شده: «شورای‌عالی کار همه‌ساله موظف است، میزان حداقل مزد کارگران را برای نقاط مختلف کشور یا صنایع مختلف با توجه به معیارهای مشخص تعیین کند.» در ماده ۹۶ قانون تامین اجتماعی نیز تاکید شده «سازمان مکلف است میزان تمامی مستمری‌های بازنشستگی، از کارافتادگی کلی و مجموع مستمری بازماندگان را در فواصل زمانی که حداکثر از سالی یک‌بار کمتر نباشد با توجه به افزایش هزینه زندگی با تصویب هیات وزیران به همان نسبت افزایش دهد.»

بنابراین الزامی برای افزایش یک‌باره حقوق بازنشستگان در طول یک سال وجود ندارد. البته قوانین مرتبط با حوزه کار از شفافیت و کارآیی لازم برخوردار نیستند، بنابراین بازنگری در این قوانین ضروری به‌نظر می‌رسد. به‌ویژه آنکه فشار معیشتی به مردم، زمینه نارضایتی آنها را فراهم می‌کند و به موجی از اعتراضات منتهی می‌شود.

روی خط خبر

تولید بیش از ۵۹۱ هزار تن فولاد در چادرملو

بررسی آمارهای منتشرشده سامانه کدال حاکی از تولید ۵۹۱ هزار و ۵۱۸ تن فولاد در شرکت چادرملو از ابتدای امسال تا پایان شهریورماه است، آماری که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل رشد ۲۹.۶ درصدی نشان می‌دهد.

به گزارش معدن۲۴، بررسی آمارهای سامانه کدال حاکی است در ۶ ماهه نخست سال ۱۴۰۱ مقدار ۴ میلیون و ۸۹۳ هزار و ۵ تن کنسانتره آهن (خشک)، ۹۲۲ هزار و ۸۱۶ تن آهن‌اسفنجی و یک میلیون و ۸۲۹ هزار و ۹۲۷ تن گندله در چادرملو تولید شد.

در این مدت چادرملو همچنین موفق به تولید ۲۶ هزار و ۲۰۶ تن آپاتیت و ۱۶هزار و ۳۶۶ تن نرمه گندله شد.

این گزارش می‌افزاید: مجموع فروش چادرملو در شش ماهه امسال ۲۰۶ هزار و ۶۰۳ میلیارد و ۹۲۸ میلیون ریال بود که ۱۹ هزار و ۲۷۳ میلیارد و ۱۵۲ میلیون ریال آن از محل فروش صادراتی فولاد بوده است.

جمع فروش این شرکت در مقایسه با مدت مشابه سال ۱۴۰۰ افت ۳.۶۶ درصدی داشته است.

رشد ۳۴.۵ درصدی فروش ذوب‌آهن

بررسی آمارهای منتشرشده سامانه کدال حاکی از رشد ۳۴.۵ درصدی فروش انواع محصولات داخلی و صادراتی از سوی ذوب‌آهن اصفهان در ۶ ماهه نخست امسال در مقایسه با مدت مشابه سال ۱۴۰۱ است.

به گزارش معدن۲۴ از آمارنامه‌های سامانه کدال، از آغاز امسال تا پایان شهریور ماه در ذوب‌آهن ۴۱۶ هزار و ۳ تن تیرآهن، ۲۰۴هزار و ۴۴ تن میلگرد، ۱۸هزار و ۵۹۸تن کلاف، ۷۳ هزار و ۵۲۱ تن شمش کالایی، ۳ هزار و ۱۶۶ تن ریل، ۴۸ هزار و ۸۰ هزار و ۸۹۱تن شمش چدن و ۱۵هزار و ۳۹۶تن سایر محصولات (نبشی، چهارگوش، ناودانی و...) تولید شد.

در شش ماهه ابتدایی امسال همچنین ۲۷هزار و ۶۴۵ تن تیرآهن، ۴۸ هزار و ۲۲۶ تن میلگرد، ۷۶ هزار و ۹۱۹ تن کلاف، ۳۹۰ هزار و ۳۷۶۲تن شمش کالایی و ۲۵ هزار و ۲۲۵ تن شمش چدن در ذوب‌آهن برای بازارهای صادراتی تولید شد که درآمدی معادل ۸۳هزار و ۱۳۲میلیارد و ۷۳۴ میلیون ریال را برای این شرکت به دنبال داشت.

برپایه آمارهای سامانه کدال، مجموع فروش شرکت سهامی ذوب‌آهن اصفهان از ابتدای امسال تا پایان شهریور ماه رقم۲۱۵هزار و ۸۰۶ میلیارد و ۱۶ میلیون ریال بوده که در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته رشد ۳۴.۵ درصدی نشان می‌دهد.

کاهش ۱۳ درصدی فروش هرمز

فروش شرکت فولاد هرمزگان (هرمز) در شش ماهه سال مالی منتهی به ۱۴۰۱.۱۲.۲۹ با کاهش ۱۳ درصدی نسبت به مدت مشابه در سال قبل به ۹۰.۲۴۱.۴۸۷ میلیون ریال رسید.

به گزارش ماین نیوز، همچنین فروش هرمز در شهریور ماه ۱۴۰۱ با کاهش ۵۱ درصدی نسبت به مدت مشابه در سال قبل به ۹.۰۱۲.۵۰۴ میلیون ریال رسید.

از مجموع فروش هرمز در ۶ ماهه نخست ۱۴۰۱، ۴۳.۱۹۱.۳۳۵ میلیون ریال مربوط به فروش صادراتی بود.

روزگار معدن

دوشنبه ● ۱۸ مهر ۱۴۰۱ ● ۱۳ ربیع‌الاول ۱۴۴۴ ● ۱۰ اکتبر ۲۰۲۲ ● سال پنجم ● شماره ۹۳۴

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل

مدیر مسئول و سردبیر: ناصر بزرگمهر

فنی و هنری: مهدی نجفی

نمایندگی دفتر اروپا: چکاوک بزرگمهر

آدرس: تهران- میدان هفتم تیر- خیابان قائم مقام فراهانی- پلاک ۷۴

تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰ - پیامک: ۳۰۰۸۲۱۹۰

سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۳ - ایمیل آگهی ها: ads.smtnews@gmil.com

توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵

چاپ: انتخاب رسانه

www.Madandaily.com

www.instagram.com/Madandaily
www.twitter.com/Madandaily
www.t.me/Madandaily
E-mail:info@madandaily.com
tozi.smtnews@gmail.com

دریچه

صندوق‌پروژه و شرکت‌پروژه‌ها راه اصلی تامین مالی

سخنگوی اقتصادی دولت از اهتمام دولت برای هدایت اعتبار برای ۱۰ اولویت مهم کشور که شامل پروژه‌های پیشران و خاص است، از طریق وام‌های داخلی، صندوق پروژه، شرکت پروژه‌های داخلی بازار سرمایه و یا از طریق شراکت و یا کمک کشورهای خارجی خبر داد. احسان خاندوزی در نشست خبری خود با اصحاب رسانه در پاسخ به پرسش «سنا» مبنی بر اینکه اقدامات دولت سیزدهم درباره هدایت اعتبار به سوی ۱۰ اولویت کشور چه بوده و تاکنون چه کارهایی صورت گرفته است؟ گفت: در ستاد اقتصادی دولت به این موضوع به عنوان یکی از اصول سند تحول تاکید شده است. وی افزود: در بحث مربوط به هدایت اعتبار با دو نوع هدایت مواجه هستیم که نوع اول آن شامل هدایت اعتبار به مفهوم عام و دیگری هدایت اعتبار خاص برای برخی پروژه‌های پیشران و ویژه است. به گفته خاندوزی؛ ۱۰ اولویتی که در برنامه رشد غیرتورمی دولت سیزدهم به آن اشاره شد مربوط به هدایت اعتبار نوع دوم یعنی پروژه‌های خاص و پیشران است. وی اضافه کرد: اینکه هر کدام از این پروژه‌های پیشران به چه ترتیبی باید تامین مالی شوند در بند ۹ سیاست‌های کلی برنامه هفتم به آن اشاره شده و در دستور کار قرار دارد. سخنگوی اقتصادی دولت در ادامه اظهار کرد: اینکه برای این نوع پروژه‌ها از چه طریقی تامین مالی صورت بگیرد بسیار مهم است. تامین مالی از طریق وام‌های داخلی، صندوق پروژه، شرکت پروژه‌های داخلی بازار سرمایه و یا از طریق شراکت و یا کمک کشورهای خارجی از جمله مواردی است که در دستور کار قرار دارد و درباره آن تصمیم‌گیری می‌شود. خاندوزی عنوان کرد: به منظور کمک به بخش تولید، دولت با استفاده از ابزار گواهی گام به عنوان نخستین ابزار مهم اقداماتی را شروع کرده است و تاکنون ۲۴ الی ۲۵ همت از طریق اوراق گام تامین مالی بخش‌های تولیدی صورت گرفته است که ۱۸ همت آن فقط از تابستان ۱۴۰۱ تا امروز استفاده شده و امیدواریم استفاده از این اوراق برای دیگر مجموعه‌های و شرکت‌های دولتی چون سازمان تامین اجتماعی و بیمارستان‌ها ترویج یابد. وی تاکید کرد: این اوراق ظرفیت مناسبی برای جهش تولید در صنایع ایجاد خواهد کرد.

ضرورت کمک به صندوق تثبیت

خاندوزی در پاسخ به این سوال که آیا برنامه‌ای برای استفاده از منابع صندوق توسعه ملی برای تزریق به بازار سرمایه دارید و آیا آزادسازی پول‌های بلوکه شده تاثیری بر این بازار دارد، گفت: مسئله ثبات و چشم‌انداز بازار سرمایه همواره برای آقای رئیس‌جمهور و دولت مهم بوده است و حتما خاطرتان هست بسته ۱۰ بندی که در زمستان سال گذشته به تصویب رسید، برای این امر بود. وی خاطرنشان کرد: این بسته در ۲ ماه پایانی سال گذشته و ۲ ماه ابتدای امسال بسیار تاثیرگذار بود، وضعیت بازار با ثبات و با چشم‌انداز و قابل پیش‌بینی برای فعالان اقتصادی بود اما از خرداد ماه امسال اتفاقاتی رخ داد و تحولات جهانی هم منجر به این شد که چشم‌انداز سودآوری به ویژه در محصولات اساسی و پایه به شدت نزول پیدا کند که سرریز آن به بازار سرمایه ما هم کشیده شد. خاندوزی افزود: برخی از شایعات درباره اینکه تصمیمات دولت تحقق پیدا نمی‌کند، وجود دارد و ما تلاش کردیم اثرگذاری شایعه را کمتر کنیم، اما ناآرامی‌های اخیر این چشم‌انداز منفی را بیشتر می‌کند. سخنگوی اقتصادی دولت ادامه داد: فاصله‌ای که بین اززندگی شرکت‌ها وجود دارد با آنچه که روی تابلو است از منظر صاحب نظران و متخصصان بازار سرمایه چندان منطقی نیست و در واقع باید بتوانیم چشم‌انداز امیدبخش‌تری را شاهد باشیم و از منظر اقدامات موقت و کوتاه‌مدت هم باید کاری انجام دهیم. وی افزود: مسئله کمک صندوق تثبیت نیز باید انجام شود که بتواند در روزهای نامناسب بورس ورود بهتری برای بازار کند، با دکتر غضنفری در صندوق توسعه ملی و با سازمان مالیاتی کشور صحبت کردم که بخشی از بدهی‌ها به صندوق تثبیت واریز شود که همه بزرگواران وعده دادند که اجرایی شود.

کاهش استفاده از تنخواه دولت به ۱۰ هزار میلیارد تومان

سخنگوی اقتصادی دولت با بیان اینکه انضباط مالی دولت رویکرد اصلی دولت سیزدهم برای بهبود شاخص‌های کلان اقتصادی کشور بوده است، اظهار کرد: در نیمه نخست امسال میزان برداشت از تنخواه به ۱۰ هزار میلیارد تومان کاهش یافت در حالی که در مدت مشابه پارسال این میزان به بیش از ۵۰ هزار میلیارد تومان رسیده بود.

تسویه ۷۰ هزار میلیارد تومان از اصل اوراق بدهی دولت گذشته

خاندوزی با بیان اینکه در نیمه نخست امسال ۷۰ هزار میلیارد تومان از اصل اوراق بدهی دولت گذشته بازپرداخت شده است، افزود: البته این رقم با احتساب سود آن، بیش از این رقم است. وی گفت: کاهش انتشار اوراق بدهی توسط دولت از دستاوردهای دیگری بود که در ۶ ماهه نخست امسال به‌دست آمد به طوری که پارسال در این مدت ۱۰۴ هزار میلیارد تومان اوراق منتشر شده بود، امسال این رقم به ۶۳ هزار میلیارد تومان کاهش یافته است. خاندوزی تاکید کرد: این ارقام بدان معناست که دولت سعی دارد خود را با استقراض کمتری مدیریت کند؛ این سوء تعبیر که مردم اوراق کمتری از دولت خریدند، درست نیست بلکه این سیاست قطعی دولت است. وی خاطرنشان کرد: سال گذشته نیز دولت سیزدهم ۲۳ هزار میلیارد تومان از اوراق دولتی را تسویه کرد.

بهبود شاخص‌های اقتصادی

سخنگوی اقتصادی دولت با ارائه آماری از وضعیت اقتصادی کشور در بهار امسال طبق گزارش مرکز آمار ایران گفت: رشد اقتصادی بهار امسال به ۳.۸ درصد رسید که این رقم بدون احتساب بخش نفت ۴.۳ درصد است. وی اظهار کرد: در ماه‌های اخیر روند نامناسبی که رشد تولید در صنایع بزرگ به‌ویژه در یکی ۲ ماه ابتدایی سال وجود داشت و تا نرخ منفی ۵.۸ درصد ثبت شده بود، بهبود یافت و اکنون وضعیت رو به رشد بوده و طبق آمار پژوهشکده پولی و بانکی بانک مرکزی به مثبت ۶.۷ درصد رسیده است. وی با بیان اینکه در بخش صنعت بیشترین افزایش مربوط به تولید در صنایع خودرو و ماشین‌آلات با ۲۲ درصد تعلق دارد، افزود: بخش ماشین‌آلات و تجهیزات با ۱۹ درصد، منسوجات با ۱۷ درصد و فلزات اساسی با ۸.۵ درصد بیشترین سهم را در رشد تولید صنایع بزرگ داشته‌اند. خاندوزی یکی از دلایل رشد تولید در صنایع بزرگ را رشد ۵.۸ درصدی تشکیل سرمایه و بهبود سرمایه‌گذاری اقتصادی دانست و خاطر نشان کرد که کاهش قطعی برق صنایع هم به این رشد کمک کرده است. وی با برشمردن اجزای رشد اقتصادی فصل بهار اظهارکرد: میزان رشد بخش صنعت در مدت یاد شده ۵.۱ درصد، معادن ۱.۱ درصد، خدمات ۳.۹ درصد و کشاورزی منفی هشت دهم درصد بوده است.

مزیت هفتگانه افزایش دامنه نوسان

گروه معدن

افزایش محدوده دامنه نوسان در کنار مزایای متعدد خود نیازمند تقویت بازارگردانی است، تقویت بازارگردانی می‌تواند در شرایط هیجانی بازار وارد مدار شده و از انحراف شدید روند با ثبات سهم‌ها جلوگیری کند.

به گزارش فارس، دامنه‌نوسان در بورس تهران یکی از موضوعاتی است که همیشه مورد توجه اهالی بازار سرمایه قرار داشته است. طبق مصوبه شورای‌عالی بورس دامنه‌نوسان در برخی نمادهای بازار سهام در حال افزایش است، اما کلیت بازار هنوز با محدودیت دامنه نوسان مواجه است.

دامنه نوسان بورس در امسال به صورت پلکانی برای برخی نمادها در حال افزایش است. در هفته‌های گذشته دامنه‌نوسان بازار اول بورس و فرابورس برای برخی نمادها از ۶ درصد به ۷ درصد افزایش یافته و طبق مصوبه قرار است تا پایان سال این محدودیت به ۱۰ درصد برسد.

بسیاری از کارشناسان معتقدند افزایش این عامل مؤثر می‌تواند فرآیند مثبتی را در معاملات سهام ایجاد کند و امید می‌رود که این تصمیم در نهایت به ورود نقدینگی و افزایش عمق بازار منجر شود. بورس این روزها به شدت نیازمند تعمیق یافتن است و کمبود عمق بازار مشکل اصلی حال حاضر بازار سهام است.

تأثیر افزایش دامنه‌نوسان بر معاملات

افزایش پلکانی دامنه نوسان می‌تواند تاثیر مثبتی بر روی روند معاملات بازار سرمایه بگذارد. اما شرط اصلی برای افزایش این تاثیرگذاری، ورود تغییر دامنه نوسان به بقیه بازارهای بورس است.

درحال‌حاضر فقط در تابلوی اول بورس و فرابورس این افزایش رخ داده و اگر افزایش دامنه نوسان به تابلوی دوم بورس و فرابورس برسد، احتمالا بازار واکنش منطقی نشان دهد. دامنه نوسان و سایر مکانیزم‌های محدودیت‌کننده عملیات بازار مانند حجم مبنا یا حد اعتبار به طور مستقیم تاثیری برارزش ذاتی سهام ندارد و سودآوری شرکت‌ها و سطح نرخ بهره و رشد سودآوری است که ارزش سهام را تعیین می‌کند.

افزایش دامنه نوسان در مرحله اول سبب رونق بازار، افزایش حجم و ارزش معاملات و بهبود عملیات بازارگردان‌ها می‌شود و در مرحله دوم سبب کاهش ریسک معاملات اعتباری برای کارگزار و اعتباردهنده است.

بسیاری از کارشناسان معتقدند مهم‌ترین مشکل وجود دامنه نوسان زیرسوال بردن منطق بازار سرمایه است زیرا قیمت‌ها در مسیر تعادل با اطلاعات جدید، با اصطکاک مواجه می‌شوند؛ این مسئله ورود و خروج سرمایه‌گذار، نقدشوندگی و حجم معاملات را کاهش می‌دهد. دومین مشکل اساسی نیز اخلال در عملیات بازارگردان‌ها و مواجه صندوق با زیان‌های سنگین است. البته در کنار معایب موجود، هفت مورد زیر را می‌توان از اصلی‌ترین مزایای افزایش دامنه نوسان روزانه دانست که شامل: ۱- کم شدن و ازبین رفتن صف‌های خرید و فروش، ۲- ورود نقدینگی به بازار سهام، ۳- کاراتر شدن معاملات سهام، ۴- افزایش جذابیت سرمایه‌گذاری در بورس، ۵- کاهش احتمالی رفتارهای هیجانی، ۶- کاهش میزان دستکاری سفته‌بازان و ۷- افزایش عمق بازار سرمایه است.

افزایش محدوده دامنه نوسان در کنار مزایای متعدد خود نیازمند تقویت بازارگردانی است. تقویت بازارگردانی می‌تواند در شرایط هیجانی بازار وارد مدار شده و از انحراف شدید روند با ثبات سهم‌ها جلوگیری کند تا زیان شدید به سهامداران وارد نشود.

انواع سازوکارهای کنترل نوسان بازار

بورس‌های اوراق بهادار معمولا دارای دو دامنه نوسان با عناوین دامنه نوسان پویا و ایستا هستند. دامنه نوسان پیرامون نرخ مبنا و معمولا به صورت درصدی بیشتر و کمتر از آن تعیین می‌شود. گروه بورس ژاپن در محاسبه دامنه نوسان به جای درصد از واحد پول ین استفاده می‌کنند. برخی دیگر از بورس‌ها نیز اقدام به استفاده ترکیبی از درصد و عدد مطلق می‌کنند.

برای تعیین دامنه نوسان بورس به‌طور معمول برای هر سهم، هر تابلو یا گروه‌های مختلف سهام دامنه نوسان متفاوتی تعیین می‌شود. البته برخی بورس‌ها نیز برای کل بازار دامنه نوسان ثابت تعیین کردند. دامنه نوسان عمدتا به‌صورت متقارن تعیین می‌شود؛ اما در برخی از بورس‌ها همچون بورس مالزی، دامنه نوسان به صورت نامتقارن تعیین شده است. انجام معامله بیرون هر یک از دو دامنه، منجربه توقف معاملات و برگزاری حراج می‌شود. از آنجایی که استفاده از دامنه ایستا و پویا در بورس‌های دنیا بسیار متداول است در این بخش جزئیات مربوط به هر یک شرح داده شده است.

عکس: آیدا فریدی

دامنه نوسان ایستا

دامنه ایستا به حداکثر نوسان مجاز نسبت به نرخ مبنا ایستای جلسه معاملاتی پیشین گفته می‌شود و این دامنه معمولاً بر حسب درصد اعلام می‌شود. در بیشتر بورس‌های اوراق بهادار، نرخ تئوریک محاسبه شده در آخرین حراج به عنوان نرخ مبنای ایستا در نظر گرفته می‌شود.

اگر چنین قیمتی وجود نداشته باشد، نرخ حراج قبلی نرخ پایانی به عنوان نرخ مبنای ایستا در نظر گرفته می‌شود. این دامنه از دامنه پویا گسترده تر بوده و در طول کل جلسه معاملاتی هنگام برگزاری حراج آغازین در طول جلسه عادی معاملات و هنگام برگزاری حراج پایانی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

در برخی بورس‌ها زمانی که نرخ سهام به حد بالا یا پایین دامنه ایستا برسد، معاملات به‌صورت خودکار متوقف شده و حراجی به عنوان حراج نوسان دامنه ایستا برگزار می‌شود.

دامنه نوسان پویا

دامنه پویا حداکثر نوسان مجاز را در اطراف نرخ مبنای پویا نشان می‌دهد و معمولا به‌صورت درصدی حول نرخ مبنا تعریف می‌شود. نرخ مبنای مورد استفاده برای تعیین دامنه، نرخ آخرین معامله انجام شده در بازار عادی و حراج است. به عنوان مثال اگر نرخ آخرین معامله سهمی ۱۰۰ واحد پولی و دامنه پویا دو درصد باشد، دامنه پویا ۹۸ الی ۱۰۲ واحد پولی است یعنی معامله بعد این باید بر روی این حدود یا خارج از آن باشد.

چنانچه سفارش در سامانه معاملات ثبت شود و نرخ حاصل از اجرای این سفارش بر روی حد بالایی یا پایین یا خارج دامنه پویای سهم واقع شود، این شرایط منجر به ایجاد توقف خودکار معاملات و برگزاری حراجی به عنوان حراج نوسان دامنه پویا می‌شود. دامنه پویا در طول جلسه اصلی معاملات و هنگام برگزاری حراج پایانی استفاده می‌شود.

تغییرات در دامنه نوسان پویا و ایستا

حراج نوسان مربوط به دامنه نوسان پویا و ایستا در بورس‌های دیگر نیز برگزار می‌شود. به عنوان نمونه می‌توان به بورس کشورهای همچون اتریش، برزیل، دانمارک، فنلاند، آلمان، یونان، ایرلند، ایتالیا، نروژ، افریقای جنوبی، کره‌جنوبی، سوئد، سوئیس و انگلیس اشاره کرد.

البته هر بورس بنا به شرایط اختصاصی دارای حدود نوسان و زمان حراج نوسان مختص به خود است. به عنوان مثال در دانمارک و فنلاند طول زمان جلسه حراج نوسان برای عبور از دامنه ایستا ۶۰ ثانیه و برای عبور از دامنه پویا ۱۸۰ ثانیه است و حد نوسان برای دامنه ایستا ۱۵ درصد نرخ ایستا و برای دامنه پویا ۳ درصد نرخ پویا تعریف شده است.

دامنه نوسان در دیگر کشورها استفاده نمی‌شود

در این‌باره، رضا گلستانی، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با فارس، درباره دامنه نوسان اظهارکرد: دامنه نوسان قیمتی یا price limit یکی از ابزارهای کنترلی بازار سهام است، این عامل در بورس‌های بزرگ جهان استفاده نمی‌شود.

وی ادامه داد: در بازار سهام، کشورهایی که دامنه نوسان دارند معمولا این عامل به تنهایی مورد استفاده قرار نمی‌گیرد و در ترکیب با دیگر ابزارها استفاده می‌شود. مهم‌ترین نکته قابل توجه این است که بورس تهران یکی از محدودترین دامنه‌های نوسان را در سطح جهان دارد.

این کارشناس بازار سرمایه تاکید کرد: در بسیاری از این کشورها از جمله ژاپن، سازوکاری وجود دارد که مطابق با شرایط و الزامات خاص، دامنه نوسان در طول جلسه معاملاتی شناور است، بنابراین می‌توان همچنان حد نوسان روزانه را اعمال کرد؛ اما از قفل شدن بازار در یک دامنه نوسان بسته جلوگیری کرد.

گلستانی افزود: افزایش دامنه نوسان می‌تواند انتظار بازدهی در دوره‌های کوتاه مدت را در بازار سهام افزایش دهد، ضمن اینکه جذابیت بازار سرمایه را بیشتر خواهد کرد. افزایش جذابیت بازار سهام و همچنین افزایش انتظار بازدهی، موجب خواهد شد تا ورود نقدینگی به بازار سرمایه افزایش یابد، به طوری که پول‌ها از بازارهای موازی به بازار سهام کوچ خواهد کرد.

وی تصریح کرد: بازار سرمایه کشورهای رشد یافته و بورس‌های بزرگ جهانی اغلب بدون دامنه نوسان فعالیت می‌کنند. دلیل استفاده نکردن بورس‌های جهانی از دامنه نوسان عمق بالای بازار سهام آن هاست؛ بزرگترین مشکل بورس تهران در این سال‌ها کم بودن عمق بازار است که به همین دلیل نیاز به وجود دامنه نوسان در آن احساس می‌شود.

کمتر از ۲ درصد معاملات، الگوریتمی است

در دو سال گذشته که روند معاملات بازار سهام شیب نزولی داشته، هر از چند گاهی از سوی برخی فعالان بازار، معاملات الگوریتمی به عنوان دلیل منفی‌های بورس عنوان می‌شده. بعضی منتقدان معاملات الگوریتمی، این معاملات را منصفانه نمی‌دانند و انتظار دارند انجام معاملات الگوریتمی با دستور سازمان بورس و اوراق بهادار متوقف شود.

معین زرین خط، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با سنا در این خصوص بیان کرد: توقف معاملات الگوریتمی در بازار سرمایه با دستور سازمان بورس و اوراق بهادار امکان‌پذیر نیست و فقط منجربه توقف فعالیت‌های رسمی و کاهش شفافیت فضای معاملات الگوریتمی خواهد شد. درحال‌حاضر شرکت‌هایی که اقدام به انجام معاملات الگوریتمی می‌کنند با تگی که روی سفارشات آنها می‌خورد، مجزا از سفارشات سایر سامانه‌ها توسط شرکت مدیریت فناوری بورس رصد می‌شوند. در نتیجه اگر مانند هر فضای دیگری در بازار سرمایه هم سیاست ممنوعیت و محدودیت و فیلتر کردن الگوریتم و... در پیش گرفته شود، فقط شفافیت کمرنگ‌تر خواهد شد. درحال‌حاضر هم احتمالاً اشخاصی به صورت غیررسمی از ابزار الگوریتم در معاملات خود استفاده می‌کنند و محدودیت‌ها تنها فعالیت غیررسمی را تشدید خواهد کرد.

وی در پاسخ به این سوال که «آیا معاملات الگوریتمی در تشدید منفی‌های بازار سرمایه تاثیرگذار بوده یا نه» گفت: بعید می‌دانم که تحلیلگران بازار سرمایه و مدیران سرمایه‌گذاری شرکت‌ها و نهادهای مختلف فعال در این بازار، معاملات الگوریتمی را دلیل منفی‌های بازار سرمایه بدانند. کمتر از ۲ درصد معاملات روزانه بورس با استفاده از ابزار الگوریتم صورت می‌گیرد و الگوریتم نمی‌تواند تعیین‌کننده روند بازار سرمایه و معاملات تمام سهم‌ها باشد.

زرین خط تصریح کرد: انتقاد به عملکرد الگوریتم‌ها همچون برزخی است که در زمان ورود کدهای آنلاین به بازار سرمایه برای این بازار ایجاد شده بود و عده‌ای مخالف فعالیت کدهای آنلاین در این بازار بودند! استفاده از تکنولوژی‌های جدید در بازار سرمایه همچون هر فضای دیگری اجتناب‌ناپذیر است و البته که گسترش این تکنولوژی در بازار و فراهم کردن امکان انجام معاملات الگوریتمی برای تمامی کدهای معاملاتی زمان‌بر است. اما نباید انتظار داشت انجام معاملات الگوریتمی متوقف شود؛ همانطور که نباید انتظار داشت که با زدن یک دکمه و به سرعت تمامی فعالان این بازار به الگوریتم دسترسی داشته باشند. ضمن اینکه حتی اگر چنین امکانی فراهم شود، تمامی فعالان بازار سرمایه انگیزه یا دانش کافی برای استفاده از این ابزار را نخواهند داشت. اما هیچ شخصی نمی‌تواند از نظر علمی و منطقی ثابت کند الگوریتم در منفی‌های بازار سرمایه تاثیرگذار بوده است.

البته که نباید به مخالفان و منتقدان خیلی هم سخت گرفت. کما اینکه شاید در ابتدای ظهور الگوریتم‌ها در بورس‌های خارجی هم مخالفت‌ها و انتقاداتی مطرح شده باشد؛ چرا که اصولا هر پدیده ناشناخته‌ای می‌تواند ترس و نگرانی به دنبال داشته باشد و باید تلاش کنیم شناخت فعالان بازار سرمایه از الگوریتم بیشتر شود.

این کارشناس بازار سرمایه ضمن تاکید بر استفاده گسترده از الگوریتم در معاملات بورس‌های خارجی اظهار کرد: طبق آمارها در بورس کشورهای توسعه یافته بیش از ۵۰ درصد از معاملات با استفاده از الگوریتم صورت می‌گیرد و الگوریتم در تضاد با کارایی بازارها نیست. وی اضافه کرد: این تصور که بزرگ‌ترین استفاده‌کنندگان ابزار الگوریتم در بازار سرمایه ما، بازارگردان‌ها هستند اشتباه است. ضمن اینکه معتقدم با وجود تمامی انتقادهایی که به عملکرد بازارگردان‌ها مطرح شده باز هم حضور بازارگردان‌ها از عدم حضور آنان موثرتر و مفیدتر است و حداقل موجب افزایش نقدشوندگی سهم‌ها شده است. در مورد معاملات الگوریتمی هم اگرچه به سبب حجم پایین معاملات الگوریتمی نمی‌توان با قاطعیت گفت معاملات الگوریتمی موجب افزایش نقدشوندگی بازار شده؛ اما در صورت توسعه این ابزار و در بلند مدت، حتماً تاثیر الگوریتم‌ها روی نقدشوندگی بازار سرمایه مثبت خواهد بود.

وی در خاتمه خاطرنشان کرد: نکته اینجاست که برخی از فعالان بازار سرمایه معتقدند عده‌ای با استفاده از الگوریتم اقدام به منفی کردن بازار می‌کنند! اما سوال اصلی این است که این اشخاص چه نفعی از منفی کردن بازاری که منافع خودشان نیز در آن مطرح است، خواهند برد؟ فراموش نکنید بیشتر حقوقی‌های بازار سرمایه در قیمت‌های بالا و از روزهای ابتدایی ریزش این بازار تا کنون به منظور حمایت از سهم‌ها، آنقدر سهام خریداری کرده‌اند که حالا انگیزه‌ای برای فروش در نرخ پایین و خراب کردن سهم نداشته باشند!

ابهامات تحمیل شده به بورس

در این گفت‌وگو کارشناس ارشد بازار سرمایه به بررسی رویدادهایی که در ۶ ماه گذشته همانند یک دست انداز در مقابل بهبود روند معاملات بازار سهام عمل کرده‌اند، پرداخته و تاکید دارد که با توجه به اهمیت جایگاه بازار سرمایه در اقتصاد، نمی‌توان در تصمیم‌گیری‌های مهم اقتصادی، شرایط بازار سرمایه و سهامداران را نادیده گرفت.

عظیم ثابت، کارشناس ارشد بازار سرمایه در گفت‌وگو با سنا به ارزیابی روند این روزهای بازار سهام پرداخت و اظهار کرد: بازار در ۲ ماه نخست سال بعد از انتشار خبرهای متفاوت در سایه رشد قیمت‌های جهانی، روند خوبی را در پیش گرفته بود اما اخباری مبنی بستن عوارض صادراتی بر محصولات برخی صنایع بزرگ بورسی، زمینه‌ساز ایجاد موانع و تغییر روند معاملات شد.

وی افزود: در کنار این اتفاق، عدم حصو توافق برجام طی چند ماه گذشته و نیز فراز و نشیب‌های موجود در این زمینه، باعث شد که بازار نسبت به مسئله توافق بدبین شود.

ثابت گفت: همچنین مباحثی مانند عرضه سهام خودروسازان با کش و قوس‌هایی همراه بود که به مرحله اجرا نرسید. از سوی دیگر موضوع قیمت‌گذاری دستوری هم با اثراتی بر روند بازار همراه بود زیرا با وجود تورم بالا در کشور اما قیمت‌گذاری‌هایی در حوزه صنایع برتر شکل گرفت که باعث ایجاد تردید در معاملات سهام شرکت‌های کامودیتی محور در بازار شد.

به گفته این کارشناس بازار سرمایه در شهریور ماه با رها شدن بدون نتیجه مذاکرات برجام، اعتماد و خوش‌بینی‌های ایجاد شده به حصول توافق تا حدود زیادی خدشه‌دار و روند ریزشی تسریع شد؛ به گونه‌ای که در پایان شهریور ماه به شرایط ابتدای سال رسیدیم و بازدهی چندانی در این بازار شاهد نبودیم.

ثابت اظهارکرد: شاخص بورس در تاریخ ۲۸ اسفند ۱۴۰۰ در محدوده کانال یک میلیون و ۳۶۷ هزار واحد بود در حالی که شاخص بورس در پایان شهریور ماه در همین محدوده قرار داشت. این موضوع در حالی است که با وجود ارائه گزارش‌های مثبت شرکت‌ها تحت تاثیر افزایش قیمت‌های جهانی، اما سهامداران قادر به کسب بازدهی چندانی از این بازار نبودند.

این فعال بازار سرمایه در خصوص پیش‌بینی‌ها از روند بازار سهام در نیمه دوم سال نیز گفت: موضوع مهم آن است که نباید اجازه داده شود در خارج از بازار سرمایه تصمیماتی به ضرر بازار اتخاذ شود و باید نهایت تلاش‌ها صورت گیرد تا همه تصمیمات اتخاذ شده براساس مکانیزمی باشد که زمینه‌ساز بازگشت اعتمادها به بازار سهام باشد.

وی گفت: بخشی از فعالان بازار سرمایه به دلیل طولانی شدن روند نزولی بازار دیگر تمایلی برای ورود سرمایه‌هایشان به بورس را ندارند و منابع خود را در دیگر بازارها سرمایه‌گذاری کرده‌اند. از این رو باید اقداماتی در جهت افزایش اعتمادها و رونق معاملات، تمرکز بر بهبود وضعیت زیرساخت‌های بازار، جلوگیری از اعمال تصمیمات لحظه‌ای، عدم افزایش نرخ سود بانکی و در پایان تلاش برای حذف قیمت‌گذاری دستوری در بازارها اتخاذ شود تا شرایط بازار به مراتب بهتر از اوضاع فعلی شود.